

ЛЕМКІВЩИНА ЛЕМКIVSHCHYNA

РІК XXIII, Ч. 4 (91)

ЗИМА — 2002 — WINTER

VOL. XXIII, No. 4 (91)

НАША ЦІЛЬ: ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЕТНОГРАФІЧНИХ ЗЕМЕЛЬ
У ВІЛЬНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ДЕРЖАВІ

OUR MOTTO: THE UNITY OF UKRAINIAN ETHNOGRAPHIC TERRITORY
IN A FREE UKRAINIAN STATE

ЛЕМКІВЩИНА

LEMKIVSHCHYNA

ВИДАЄ ОРГАНІЗАЦІЯ ОБОРОНИ ЛЕМКІВЩИНИ В АМЕРИЦІ
PUBLISHED BY ODLWU, INC.

РІК XXIII, Ч. 4 (91) ЗИМА — 2002 — WINTER VOL. XXIII, No. 4 (91)

ЗМІСТ

В. Хомик: З циклю "Зима"	1
І. Савицька: Різдвяне мереживо	2
Б. Жеплинський: Спогади про Преосв. Владику Йосифа Коциловського	3
І. Савицька: Єпископська вітатія	5
<u>До 55-ліття депортації</u>	
Становище ГР ОУП у питанні ліквідації наслідків акції "Вісла"	6
П. Лопата: Події в Ліському повіті 70 років тому	8
<u>Наші Ювіляри</u>	
М. Мушинка: Лемко, закоханий в музику	10
Ред.: Іванові Красовському — 75!	14
<i>Lemkivshchyna</i> : Christmas Greetings	15
Duma: XXVI Convention re-elected... ..	15
UUP on the elimination of the consequences of the "Wisla" operation	16
Let's preserve our historical memory of Lemkivshchyna	18
<u>Бюлетень СФУЛО</u>	
І. Щерба: Народи Президії СФУЛО у Ждині	19
Є. Ладна: Відродження Лемківщини — темою нарад Президії СФУЛО п.а.к. 20	
Дума: М. Дупляк на зустрічі з міністром А. Зленком	21
І. Щерба: Делегація СФУЛО в Адміністрації Президента України	22
<u>З життя організації:</u>	
М. Д.: 26-ий Крайовий З'їзд ООЛ переобрав головою Зенона Гальковича . 23	
Резолюції 26-го Крайового З'їзду	26
<u>Дописи Відділів:</u> С. Гованський: Громада Йонкерсу відзначила	28
<u>Рецензії, анонси:</u> М. Ковалів: Монографії про лемківське село у Словаччині	29
<u>Відійшли у Вічність:</u> М. Дупляк: св. п. Т. Малиняк, св. п. А. Хомко.....	31
Пожертви на пресовий фонд ж. "Лемківщина"	32
На обкладинці: Тирс Венгринович — Іконка.	

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Марія Дупляк (гол. редактор), Павло Лопата

EDITORIAL BOARD:

Marie Duplak (Editor-in-chief), Pavlo Lopata

Тереса Чергоняк — адміністратор Teresa Czerhoniak — Administrator

Мистецьке оформлення обкладинки Михайла Черешньовського

Cover design by Mykhailo Cheresniovskyi

КРАЙОВА УПРАВА ООЛ

ЕКЗЕКУТИВА

Зенон Галькович	голова
Іван Філь	1-ий заст. голови
Стефан Гованський	2-ий заст. голови
	і музейний реф.
Анна Войтович, Тереса Чергоняк	секретарі
Стефан Косцюлек	фінансовий

РЕФЕРЕНТУРИ

Василь Гаргай	організаційна
Юрій Ковальчик	допомога
Адам Стець	культ.-освітня

ВІЛЬНІ ЧЛЕНИ

Марійка Дупляк	Олена Тхорик
Василь Панчак	Андрій Хомик
Зенон Войтович	Андрій Кацак
Володимир Блажейовський	Іван Суховацький
Ярослав Кравчишин	Іван Завада
Оля Поливка	Стефан Малиняк
Іван Сорока	

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Юліан Котляр	голова
Петро Русинко, Михайло Дзіман	члени

ТОВАРИСЬКИЙ СУД

Іван Хомко	голова
Іван Гресь, Михайло Халуна	члени

Адреса Крайової Управи ООЛ:

ODLWU, Inc.

P.O. Box 7, Clifton, N.J. 07011-0007

Адреса Редакції й Адміністрації:

"Lemkivshchyna" Magazine

P.O. Box 7

Clifton, N.J. 07011-0007 USA

Fax: 973-473-2144 e-mail: mduplak@aol.com

Printed in USA by COMPUTOPRINT Corp.

35 Harding Avenue, Clifton, N.J. 07011

Tel.: (973) 772-2166

Fax: (973) 772-1963

e-mail: computopr@aol.com

З ЦИКЛЮ “ЗИМА”

З НОВОЮ ВІСТЮ — НОВИЙ РІК

Крізь гори, доли й криги рік
Щасливою ходою
Крокує в гори Новий рік
Із вісткою новою.

Несе в Бескиди нам усім
Сподіванки святії,
Що оживе наш кожен дім
В добрі, в красі, в надії.

Що знов до рідної землі
Прилинуть із весною
З світів, як гнані журавлі,
Лемкове із зіздуою.

Піднімуть зранений Бескид
Сусідам злим на диво,
Позбудуться і горя, й бід
Та заживуть щасливо.

Дай, Боже, щоб все те
збулось
Й воскресла Лемківщина
Й зраділа в золоті колось
І мати, і дитина!

МОЛИТВА ЛЕМКІВ

Молимось в ранню годину
Серед лісів й бистрих вод:
— Боже, храни Лемківщину
Й наш волелюбний народ.

Дай нам підняти з руїни
Села й пустинні поля,
Мову й пісні лебедині,
Щоб розквітала земля.

Села й поля у любові
Благом з небес ороси,
Єдності дай нам й любові,
Мужності, сили й краси.

Вірим: настане година
Блага і світлих щедрот:
Встане з руїн Лемківщина
Й очі підніме народ.

Христос Народився!

Славимо Його!

З нагоди радісних свят
Різдва Христового і Нового Року
вітаємо український нарід
на Рідних Землях та в діаспорі,
Ієрархів Українських Церков
та проводи українських
організацій і установ.

Сердечні поздоровлення шлемо
проводові та складовим
організаціям
Світової Федерації Українських
Лемківських Об'єднань,
Управам Відділів
та всьому членству
Організації Оборони Лемківщини
в Америці.

*Крайова Управа
Організації Оборони Лемківщини
в Америці*

ВІЩАЯ ЗОРЯ

На небі — віщя зоря,
Радіє зранений Бескид,
Бо жде свого проводиря,
Збавителя від горя й бід.

І ось лунає перший дзвін,
Несучи вісті у село:
— Родивсь Месія!.. Всім вам він
Змете всі кривди й люте зло.

Іде він гордо по землі,
Несе оновлення у світ...
Свіча палає на столі
І славить Бога весь наш рід.

За щастя келихи здіймім,
Нехай пощезне люте зло,
Ісуса щиро попросім,
Щоб все у нас гаразд було.

Нехай підніметься з руїн
Наш незабутній рідний край,
Пошле нам благо Божий Син
Й розквітне в горах тихий рай!

РАДІЄ НИНІ КОЖНА РОДИНА

Радіє нині кожна родина,
Як до вечері сідає:
Свого Месію жде Лемківщина,
Бог її благословляє.

Свіча на сіні ясно палає,
Пахне борщем і грибами,
Батько родину благословляє
Щедро святими словами.

Зоря чудесна в небі сіяє,
Пісня злітає до Бога,
Ангел Ісуса охороняє,
Світла до щастя дорога.

Хвала і слава Господу нині,
Слава рожденному Сину,
Хай пісня лине по Лемківщині
В дивну святую годину!

РІЗДВЯНЕ МЕРЕЖИВО...

Сягаю жменею у роки, мов у пропадисту кишеню, і вигребую з неї дорогоцінну знахідку, блискучий, золотий горішок – моє дитинство...

У лемківському краю, у відлюдному, тихому селі, що причепилося сірою латкою до гори Ворочень, недалеко Сянока, жило мале дівчатко. В серці тієї дитини жевріла передсвятчна надія на чудову, небесну ялинку, яку мав принести янгол. Надія і сумнів часто мінялися, і змагалися зо собою, напуваючи водночас бідне, дитяче серце отією непевністю і болістю на саму згадку про нездійснену мрію.

...Принесе янгло ялинку, чи може забуде цього року? А як він пропхає таку велику ялинку крізь наше невеличке вікно? Чи засвічують свічки вже в небі, чи щойно тут, у кімнаті. А дзвіночок який? Золотий, чи може такий, як має наш паламар...

Потиху, непомітно відхиляю вікно під фіранкою, щоб було зручніше янголяті...

Мама втомлена варенням, їй болить голова, мусить на часок пожитися, відпочити крихітку, а ти – (каже до мене), – сиди в кухні, оглядай “Світ дитини” і молися, молися, молися...

Крізь вікна сипляться ясні, іскристі зорі, заглядають до нас, і білі, пухнаті сніжинки сідають віночком довкола віконної шибки. Кухонні пахощі заливають всю хату і так якось тихо, наче в порожній церкві, наче на “казані”, коли ніхто не хропе...

Тато вдягає реверенду, мама, “збудившись”, відчіпляє запасочку, гладить волосся. Я вже в новій сукенці, з кокардою на вершку голови, сестра без кокарди, ледь-ледь, і буде гімназисткою. Молимось, і сідаємо за довгий святковий стіл. Наша Ганя вечеряє з нами. Вона скинула білу хустину, пришпилила розбурхані коси “гарнадлями”, тихо похлипує, втираючи заплакані очі шорстким і червоним пальцем. Сльози скапають на гердан, і блистять як гердан. Я навіть знаю, чому наша Ганя плаче. Вона журиться, чи прийде янгол з ялинкою, чи ні. Добряща Ганя. Певно, що прийде, кожного року приходять, хіба що – ти, Янусю, була часами непослушна... (так каже мама). Вона виходить

до кухні кинути в ринку свіжі, з капустою “пироги”. Довго варяться “пироги”, і мами довго немає, і нагло – дзвонить дзвіночок, відчиняються за порт'єрами двері, і ясна, мов сонце ялинка стоїть-блистить мерехтливою з'явою. Вона ще тріпочеться бідна, ще гей би тремтять гілки, а може трясеться від зима...

Ми кидаємось до ялинки бігцем. Я, сестра, Ганя, тато, на самому кінці вбігає мама, така розпромінена, така щаслива. Мені відіймає мову, бо все таке чудотворне, таке незвичайне, небесне...

Горішки подібні до тих, що ростуть у нас на городі, тільки всі золоті, лискучі, на тоненьких шнурочках, не простих, а золотих... Тістечка з діркою так чудодійно пахнуть, а цукерки всі в паперцях, у бібулках, з тоненько тятим бережком, ще й зірочка на цукерку. Небесний пташок (жовто-зелений) тріпотить біленьким, райдужним хвостиком, наче весело співає. Золоті павучки, червоні яблучка, фіґи, лискучі, барвисті дзвіночки, зоря на самому вершку і янгольське волосся розсипане щедро по гильцях. Бідний, біднесенький янгол. Полинув до неба без волосся, лисенький полинув, бо все осталося тут.

Свічки засвічує мама, кручені, наче карбовані, білі, сині, червоні. Вони в ліхтариках, що ловлять часом за пальчик... Бенгальський вогник вистрілює нагло зірками, які чомусь не печуть. Тому не печуть, що небесні... (так каже тато).

Запах свічок морочить мою голівку, дитяче щастя переливається поза вінця душі і десь пропадає в обіймах доброї мами...

А потім, потім вже після Свят, Ганя взяла мене за руку й тихенько сказала: “Не будь дурненька, Янусю, то не янгол, то мама прибрала ялинку...”

* * *

Прорвалося шовкове мереживо, простягнулося павутинням уздовж життя, порскнула миляна банька і треба тепер глибоко сягати в спогади, щоб відгребати хоч однісіньку нитку з отого тонкого мережива, з дитячого, правдивого щастя...

Іванна Савицька
“З мого вікна”

СПОГАДИ ПРО ПРЕОСВ. ВЛАДИКУ ЙОСАФАТА КОЦИЛОВСЬКОГО

До 55-ліття смерті

Після Першої світової війни Лемківщина опинилася у дуже занедбаному стані. Відстале сільське господарство, запущена лісова господарка та інші ділянки вимагали термінових заходів відновлення. Лемківщина в цей час характеризувалася високою неграмотністю. Посилювалася русифікація, а з другої сторони польський уряд старався полонізувати лемків.

Виникла гостра потреба збереження рідної мови і віри батьків на національного характеру лемків.

Розуміючи обставини, які склалися, український Владика Йосафат Коциловський укріплює парафії Лемківщини молодими, здібними священиками. Він закликав духовенство до священичої ревности, а також до освітньої праці на рівні з іншими національними чинниками.

В цей час, у 1928 р. одержав парафію на Лемківщині в селі Завадка Риманівська (біля Дуклі) і наш батько о. Михайло Жеплинський. На українських молодих священиків, які приходили на зміну старій генерації овіяній русофільством, випадала надзвичайно відповідальна місія — зберегти недоторканою греко-католицьку віру, українську національну культуру і гідність лемків. Відчуваючи постійну підтримку і опіку, а також наставницькі поради і допомогу від свого Перемиського Владика Йосафата Коциловського, більшість молодих священиків Лемківщини з гідністю виконували цю місію.

Владика Й. Коциловський часто виїздив навіть в далекі закутини Лемківщини з візитацією парафій своєї дієцезії. Запам'ятався мені,

тоді ще зовсім маленьким хлопчиком, перший приїзд Владика і в с. Завадку Риманівську. Делеговані від села молоді хлопці-лемки в лемківських народних строях, на баских, гарно прибраних кольоровими китицями і блискучими бляшками конях, зустрічали свого Владика, ще перед

Завадкою, зараз після переправи через річку за сусіднім селом Терсцяна. Святкова кавалькада, очолювана “бандерією” (бандерією називали почесних кіннотників), яка їхала перед екіпажем єпископа, перед церквою була зустрінута місцевим парохом, (нашим татком), статечними громадянами села, церковною процесією з хоругвами і чисельними парафіянами, які вітали почесного гостя. Дзвонили церковні дзвони, якими дуже вміло управляв паламар Ящак зі своїми синами. При вїзді на церковне подвір'я грали місцеві сільські народні музиканти “гудаки”, в складі батьків і синів родини Кіт. Завадчанські “гудаки” (дві

Владика Йосафат Коциловський
(помер у в'язниці 1947 р.)

скрипки, бас, барабан-бубон) славились на всю околицю.

Духовенство і миряни любили свого Владика. Подібно, як і в Завадці Риманівській, зустрічали Преосвященного Йосафата Коциловського і в інших селах Перемиської дієцезії. Характерні зарисовки, присвячені приїзду Владика, зробив народний умілець із Нижанкович, (тепер Старо-Самбірський район на Львівщині), Володимир Шагала, який народився на Перемищині і запам'ятав добре привітного Владика

* Володимир Шагала. *Крізь час і простір рідного краю*. Вид. Центр. Європи, Львів, 2000. с. 47.

Йосафата і приїзд його в село. При в'їзді в село ставилась парадна арка, перед якою вітали Владика хлібом-сіллю. Після святкової архиєрейської Літургії, в якій крім Владики та місцевого пароха брало участь кілька священників із сусідніх сіл, а також диякони, які супроводжували єпископа, всі запрошувались на приходство-плебанію на святковий обід.

Мене маленького хлопчика, (мені тоді було десь 3-4 роки), підвели привітатися з Владикою. Запам'ятались добрі ласкові очі, пишна борода і лагідна усмішка єпископа. Преосвященний погладив мене по голові і подарував образочок — іконку та щось із солодощів. А мені здавалось, що сам св. о. Миколай дарує мені подарунок і усміхається до мене. А коли я вже був підріс мамця розказувала мені, що я тоді дуже хотів доторкнутися до бороди Владики і допитувався, чи вона справжня, чи може приклеєна, як ця, що я бачив у лемківського артиста з аматорського гуртка, коли він грав о. Миколая.

Потім ще неодноразово Преосв. Йосафат приїздив до нас в Завадку Риманівську і коли я, вже підрісши, вітався з Владикою, Він пригадував мені жартуючи, як давав потягнути себе за бороду, коли вперше приїздив до нас в село.

Після одного із відвідувань Владикою нашої парафії, коли я вже був школярем, батько розповів мені про те, що Йосафат Коциловський народився на Лемківщині (в с. Покошівка б. Сянока) і дуже любить лемків та з 1916 р. є Єпископом в Перемишлі. Заснував організацію українського духовенства “Епархіяльна поміч”, організував Епархіяльний Інститут Католицької Акції, Марійські дружини, тижневик “Український Бескид”, (який батько одержував). Владика відбував і підніс духовну семінарію, розвинув широку харитативну допомогу.

В 1934 р. відбувся в Перемишлі з'їзд богословів, які закінчили Перемиську семінарію в 1924 р. і висвячувались Владикою Йосафатом. На з'їзді Владика виступив з великою промовою, поділився радістю зустрічі зі своїми душпастирями і закликав своїх вихованців до дальшої ревної праці на благо Батьківщини. В нашому родинному архіві збереглися фотографії з цього ювілейного з'їзду.

За порадою Владики батько організував в присілках парафії Камянці і Абрамові першу на Лемківщині українську Рідну Школу.

На з'їзді батько зустрівся із своїм однокурником з семінарії о. Іваном Бугерою, якому став допомагати збирати матеріяли до праці “Українське весілля на Лемківщині”, видання якої Владика привітав з великою радістю. За порадою Владики батько почав збирати і експонати з народної творчості та побуту лемків. Багато з цих речей послужили матеріялами та були використані в таких роботах як: “Ілюстрована історія Лемківщини” Юліана Тарновича (Львів, 1936 р.) та “Матеріальна культура Лемківщини” (Краків, 1941 р.) цього ж автора. В першій роботі, на сторінці 93, подана світлина з підписом: Український Владика Преосв. Кир Йосафат Коциловський звиджує дорогу Його батьківському серцю Лемківщину. А на с. 267 поміщена світлина з підписом: Українське весілля на Лемківщині в селі Риманівська Завадка. По середині стоїть староста й сидить Впр. о. Жеплинський, місцевий парох, у долі “коровай”. Це дуже цінна і гарна світлина. В цій роботі автор подає і інші світлини зібрані батьком, зокрема: Церква в Камянці (с. 100), Церква в Завадці (с. 172), Господарські забудовання на приходстві в Риманівській Завадці (с. 265). Вказану роботу автор Юліан Тарнович подарував батькові з дарчим написом: “Впр. о. М. Жеплинському в доказ глибокої пошани — Ю. Тарнович”.

Наша мамця була доброю господинею і при приїзді Владики готовила гарні обіди. Владика Й. Коциловський особливо любив десерти. Пам'ятаю, як прощаючись з мамцею після, мабуть останньої, зустрічі у нас, Владика відмітив: — “А такі смачні солодкі ‘сніжки’, які нагадують рідке морозиво і такого незвичайного компоту із ‘райських’ яблук, які Ви готовите, добродійко, я більше нігде не зустрічав. Отож скоро знову завітаю до вас на пишний десерт”.

І справді, на приходстві в Завадці Риманівській був досить великий сад, а в ньому цікава “райська яблунька” з гарними, дуже за-

* Див. Іван Бугера “Українське весілля на Лемківщині”, Львів, 1936 р.

пашними та смачними яблуками. З них мамця варила компоти на більші свята та пригощала гостей.

На жаль, більше Владика у нас не був. В 1938 р. батько попросив Владика перенести його на іншу парафію, bliще до місцевости, де була б українська гімназія. Ми з братом Романом підростали і треба було нам продовжувати навчання в гімназії, якої тоді на Лемківщині не було.

В 1938 р. батько одержав парафію в с. Наконечне, що біля Яворова, де тоді була гімназія. За свою діяльність на Лемківщині батько одержав подяку і похвальну грамоту від Преосв. Йосафата і відтак ще кілька разів, вже з нової парафії, їздив відвідати Владика в Перемишлі, якого дуже поважав і любив.

Далі надійшла Друга світова війна. Владика Преосв. Йосафат Коциловський був арештований більшовиками і після знущань і мук помер в тюрмі. Я з братом Романом були репресований і заслані в Сибір.

Повернувшись із заслання, я якось зустрінувся з товаришем сибірської неволі Михайлом Довбушем, який працював тоді при впорядкуванні Янівського цвинтаря у Львові. Він показав мені місце, тоді ще таємно, захоронених останків Преосв. Йосафата Коциловського, які чудом уціліли і їх вдалось перевезти у Львів. Від тоді ми стали молитись на могилі Преосв. Владика, який був у нашому домі і який завжди, своєю пишною бородою та ласкавим поглядом, нагадував мені св. Миколая.

З радісним хвилюванням слухали ми в час приїзду до Львова Святійшого Отця Івана Павла II проголошення Преосв. Йосафата Коциловського Блаженим. З цього приводу, разом з нами раділа вся Україна.

ЄПІСКОПЬСКА ВІЗИТАЦІЯ...

Мені було всього чотири роки, коли мій батько, молодий священник на Лемківщині, дістав від Єпископа Коциловського ось таку телеграму: “Приїду за два тижні візитувати Вашу парафію”.

Телефонів тоді не було, листоноша носив пошту раз на тиждень, отож повідомлення прийшло пізно, і в селі зчинилась паніка. Жінки малювали одвірки, газди латали стріхи, діти збирали розкинені по стажках соломинки, бо всі думали, що Єпископ ходитиме по хатах, заглядати до ванькирів, дивитися за святими образами. Страхи на ляхи! Єпископ Коциловський хотів перевірити церковні книги, кількість шлюбних і нешлюбних дітей, кількість вінчань (розводів тоді не було), отож на контролю ванькирів не було часу.

Була осінь, лив страшний дощ, і дороги в горах розмокли і розлізлись мов розчинене тісто.

Але парада парадом. Фірман викотив із возівні чорний парадний повіз (мамине придане від батька о. Онуфрія Дрималика), коні нагрядив новенькою упряжжю “із очима” (коні боялись авт), виглянцував собі чоботи мов люстро, батіг з червоним кутасиком взяв у руку, а батько розіп’яв парасоль (буда в повозі чомусь не працювала), і так, під дощ, поїхали зустрічати Єпископа на маленьку станцію біля Сянока, що звалася Дубрівка.

Поворотна дорога стала нещастям. Колеса коляски застряли в густому болоті, повіз з достойним гостем загруз під горою Ворочень, і Їх Ексцеленція з усміхом на вустах, з батьківською вибачливістю, рішилися з моїм батьком і з фірманом витягати повіз з болота.

Візитація відбулася дуже успішно, бо мій батько дістав нову, “при світі” парафію в околиці Любачівщини.

А мені було тоді всього чотири роки...

Іванна Савицька

Становище Головної ради Об'єднання українців у Польщі у питанні ліквідації наслідків акції «Вісла»

Головна рада Об'єднання українців у Польщі схвалила 12 жовтня ц.р. документ, в якому сформульовано становище організації у питанні ліквідації державою наслідків акції «Вісла».

Критично оцінюючи дійсний стан справ, зв'язаних з депортаційною операцією «Вісла», а саме браком політичного рішення, яке засуджувало б злочинний акт 55-річної давності проти українського населення, а відтак відкривала б можливості для виправлення дискримінаційних наслідків цієї операції, Об'єднання оприлюднює цей документ як прояв негативної оцінки ставлення державних органів влади до українського населення – громадян Польської держави.

У 2002 р. українська громадськість у Польщі відзначала 55 річницю акції «Вісла», яку проведено в 1947 р. В результаті цієї акції українців виселено з рідних земель на північні та західні землі Польщі. Усю українську людність, всупереч діючому праву, позбавлено основних громадянських прав. Частина українців ув'язнено без судових вироків у концентраційному таборі в Явожні.

Чергова річниця виселення для представників українських організацій, які діють для справи пошанування громадянських прав та національної і культурної totoжності польських громадян української національності, стала нагодою для сформулювання оцінки політики Польської держави по відношенню до української меншості, а, зокрема, реакції на зголошувані постулати ліквідації правових і матеріальних наслідків операції «Вісла». Беручи до уваги різні сфери суспільного і політичного життя, з прикрістю констатуємо, що надалі у відношенні влади до вищенаведеного питання домінує відсутність доброї волі і намірів втілення у життя цілісної концепції ліквідації наслідків акції «Вісла», представленої Сеймові РП Головною радою Об'єднання українців у Польщі в документі від 19 листопада 1992 р.

На наш погляд і адміністративна влада, і польські політичні еліти не тільки не включилися в ліквідацію наслідків акції «Вісла», але часто не спромоглися протягом 10-ліття на однозначну оцінку як причин, так і наслідків виселення, вплив якої на ситуацію польських громадян української національності помітний до сьогоднішнього дня. Підтвердженням цього є такі факти:

I. У сфері права:

1. Немає остаточного рішення державних органів щодо виплати компенсацій 168 верифікованим особам, ув'язненим у 1947-1949 роках без судових вироків у Центральному таборі праці в

Явожні. Українці, яких репресовано, тортуровано і яких піддавалися позасудовим покаранням у сталінському періоді залишаються й надалі громадою «слухно репресованою».

2. Немає до сьогодні реприватизаційного закону, що ускладнює вирішення постулатів української суспільності, які торкаються повернення майна, перебраного державою в 1949 р. В результаті занехання праці з цього питання є такі негативні явища, як розпродаж колишнього українського майна (трапляється навіть цвинтарів) AWRSP та наявність групи громадян, які в 1947 р. були направлені до праці в ПГР-ах і які ніколи не отримали компенсації за забране в них під час акції «Вісла» майно. Зараз ця група українців, яка замешкує територію, що має найвищий показник безробіття (Західнопоморське і Вармінсько-Мазурське воєводства), стала якби другим раз жертвою перемін.
3. Від кількох років зауважуємо регрес у ділянці увіковічення української історії і відбудови в Польщі місць української національної пам'яті. Відомства державної влади – ROPWiM зірвали всілякі істотні контакти з Головною управою ОУП, рішення щодо українських поховань і увіковічень у Польщі не консультуються з українськими громадськими організаціями. В кількох випадках від років не приймаються рішення у справах, які виносить українська громадськість (наприклад відбудова пам'ятника на цвинтарі воїнів Української Народної Республіки в Ланцуті, довершення реконструкції цвинтаря воїнів УНР у Калішу). В липні 2000 р. без узгодження з родинами й організаціями, які репрезентують українську суспільність, поховано воїнів УПА, ексгумованих із збірної могили в Бірчі і Лішній, церемонія відкриття цвинтаря воїнів УПА з участю офіційних представників України не від-

булася донині. До сьогодні немає згоди на установлення міцних таблиць на місці тимчасових, які украдено.

II. У сфері історії:

1. Немає інформації на тему результатів слідств у справах масових убивств польських громадян української національності, ведених Комісією переслідування злочинів проти польського народу, натомість час од часу появляються т. зв. «контрольовані просочування» інформацій до преси та електронних медіа на тему результатів слідств у справі злочинів, учинених «українськими націоналістами щодо поляків на Волині», чи напр., у справі воїнів Дивізії СС «Галичина». Відповідно «подані» інформації створюють навколо дебатів на тему минулого погану атмосферу (див. публікацію від 5-6 січня 2002 р. – згідно зі східною традицією це Різдвяні свята – «Смерть ляхам смерть», «Nasz Dziennik», тенденційні матеріали на тему участі українських воїнів у придушенні Варшавського повстання, 7-8 січня 2001 р. трансльовані в телебаченні TVN). Супроводжує це відсутність ширшої інформації на тему ведених слідств (і очевидно успіхів), що торкаються масових убивств українців, між іншим у Терці, Завадці Морохівській і багатьох інших місцевостях. Така практика спричинюється до закріплення стереотипів на тему польсько-українського конфлікту в роки II світової війни, жертв тільки з польського боку і виключній відповідальності за цей же конфлікт української сторони. У випадку частини зголошуваних справ (наприклад, застосування примусу під час виселювання до СРСР у 1944-1946 роках) Комісія упродовж кількох років не відповіла на звернення ОУП.

III. Сфера публічних прав і наслідки акції «Вісла» сьогодні.

Наслідки акції «Вісла» відносяться не тільки до історичної і матеріальної сфер, наприклад, планова акція розпорошення українського населення надалі обмежує і негативно впливає на збереження мови, плекання традицій і активність в багатьох ділянках життя польських громадян української національності (в тому у сфері культури, доступу до освіти та публічних установ). Ці обмеження – це, між іншим:

1. Розпорошення українців спричинює те, що прийняті полегшення, уміщені в положеннях про вибори для виборчих комітетів національних меншостей не створюють реальних мож-

ливостей для українців. У стосунку до нашої суспільності, з огляду на розпорошеність, практично не дають жодних переваг і шансів вибрати свого представника. Як на парламентському, так і самоврядному рівні важко шляхом демократичних процедур висунути репрезентативів української суспільності. Розв'язкою було б прийняття в Законі про вибори положення про Виборчі курії національних меншостей і гарантій 6-7 місць у парламенті для представників розпорошених меншостей: українців, ромів, жидів.

2. З відмовою зустрілась пропозиція про покликання Центру української культури, інституції культури, яка б полегшила координацію і розвиток різних форм розповсюдження і поширювання культури серед українців. Одночасно з року в рік погіршувалась співпраця українських громадських організацій з Міністерством культури, постійні зміни процедур, труднощі з переказуванням засобів на призначену в бюджеті міністерства культурну діяльність середовищ національних меншин не сприяють реалізації вартісних проєктів, плануванню підвищення рівня культурних пропозицій, чи збільшенню обсягу розповсюджувальної діяльності.
3. Незважаючи на свідомість домінування в польському суспільстві негативного стереотипу українця у Польщі, українські громадські організації звернулися з закликом про повну участь і подання національності під час перепису населення, однак з боку адміністрації не вповні підготовлено анкетуючих, сигналізовано багато порушень (автоматичне вписування польської національності, піддавалися сумніву декларації про національність, вписування олівцем даних осіб, які зголошували українську національність), що в результаті призведе до невірогідності чисельності українців у Польщі, встановленої на основі перепису.
4. Незадовільною є також ситуація у сфері доступу української суспільності до публічних медіа. Незважаючи на позитивні рішення стосовно транслявання два рази на місяць телепередачі українською мовою «Теленовини», значна група українців (які замешкують, між іншим, терени Західнопоморського і Підкарпатського воєводств), з огляду на обмежену досяжність TVP3, сьогодні практично позбавлена можливості дивитися передачі українською мовою.

Головна рада ОУП

Варшава, 12 жовтня 2002 р.

ПОДІЇ В ЛІСЬКОМУ ПОВІТІ 70 РОКІВ ТОМУ

Голод 1932-1933-го років в Україні не минув і нашу Лемківщину. Його причиною було дуже скрутне положення сільського населення. Територія Лемківщини тоді знаходилася під польським пануванням і тому на її теренах в літку 1932 року відбулися подальші кроваві події. На західних українських землях Ліського повіту дійшло до поважних заворушень селян, проти яких вжито з польського боку не лише поліційні відділи, але і військові відділи польських гірських стрілецьких полків та чотири військові літаки. Слід зрозуміти про глибші причини тодішніх подій.

Карпатські села лежать у далекій відстані від пошти, залізниці, телефонів тощо. До деяких із них можна було дістатися лише гірськими дорогами через гірські хребти. Вони лежать у широко розкинутих гірських лісах, що частинно належали до держави, а частинно tworили майно польських поміщиків. Селяни були дуже бідні й жили з праці в лісі. В тих далеко віддалених околицях польська поліція являлася всемогучим паном. Їх піддержували лісничі, здебільша поляки і тому вона була пострахом населення, якому відібрано можливість заробітку і яке тому було відказане на збирання різних плодів із дерев та ягід в лісах. Поміщики тоді також були без виїнятку поляки; в околиці Ліська панували графи Потоцкі, які з давна вписалися в мартирологію українського народу. Також польські повітові урядовці відносилися до селян-лемків без жодного почуття совісті і зокрема в часі останньої господарської кризи нічого не зробили, щоб поліпшили становище гірських сіл. Здавна панувало там безробіття а від весни 1931 р. селяни зрідка могли собі купити поживу, сіль або нафту. Тут дійсно панував голод. Хто принагідно працював у польського поміщика, то заробляв тоді денно мізерних 50 грошів. Дивлячися відкритими очима на таке катастрофічне положення селян, польська влада не старалася надати їм допомогової акції. Навпаки, строгим способом стягала податки, а крім цього, накладала на населення

повинність працювати при будові доріг без всякої нагороди. Під час цього тяжкого часу поміщик Потоцкі, при допомозі поодиноких старостів, впровадив ще інші додаткові примусові робочі дні, під час котрих селяни мали б, знову без зарплати, працювати над поліпшенням лісних доріг. Примусову працю названо "святом праці". На самі українські Зелені свята граф Потоцкі, із притаманною його безличністю, виступив в Устриках із рефератом про т. з. "свято праці". Безкорисна праця українського населення в користь зненавидженого польського "панства" в суті справи це давні панщизняні дні праці для польської шляхти. Після калькуляції Потоцкого, такі "свята праці" принесли б Польщі 200 мільйонів злотих доходу. Цей же самий Потоцкі 19 червня приїхав зі старостою Веркштайном до села Береги Долішні і виступав з таким самим рефератом. У той сам час повітовий інженер Земба був у селі Лодина, щоб в ньому створити комітет "свята праці". Людей притягнув на реферат підступом, бо обіцяв, що будуть давати їм допомогу. Селянам вже було забагато тих кпин і вони прогнали Зембу геть. В дорозі через Береги Долішні супроводжував його для безпеки місцевий війт. Селяни погрозили війтові викиненням його, якщо дасть громадську печатку для введення "свята праці". Але впертий поляк Земба через два дні пізніше, разом із адміністраційними урядовцями, зібралися в приміщенні школи в Берегах Долішніх, щоб створити комітет "свята", і поділити працю. Зібрання не відбулося, бо одна частина, біля 150 селян обступила хату війта, а інша група у такій же кількості селян оточила школу і викликали Зембу негайно винестися з села. Лісничий Обст і Земба витягнули револьвери та намірилися стріляти, але одна селянка вибила Обстові револьвер з руки. Тоді Земба почав утікаючи стріляти, але його зловили і побили. Після сутички юрба рушила до Устрик з домаганням від поліції відкликати "свята праці". Але поліція натомість юрбу, побивши селян та заарештувавши біля 35 осіб. Вістка про події в Берегах До-

лішніх скоро рознеслася по всіх дооколішніх селах. Заворушилися селяни в таких селах, як Телешниця Сянна, Райське, Лобізва, Угерці, Олесниця. Зокрема у Телешниці Сяній та Лобівзі зібралась 29 червня велика маса народу. Того ж дня до Лобівзи прийшла більша поліційна патруля з підполковником Солтисом, щоб розігати юрбу селян з-під хреста, поставленого на знак знесення панщини. Селяни рішили поставити опір та заявили, що як довго поліція не відійде із села, так довго вони не розійдуться. Уступаючи перед переважаючою силою селян поліція відійшла, виславши 30 червня патрулю з трьох поліцаїв до Телешниці Сяної, де залишили у польського ксьондза арсенал слізних бомб. Про цей чин довідалися лобівзяни і напали на поліційний патруль, який обезброїли, забравши від них кріси та гранати із слізними газами. Цю зброю використали селяни проти нової шістьчленної поліційної патрулі, яка після приходу до Лобівзи, наказувала селянам розійтися. Прозвучали постріли з обох сторін і поліція розбрилася по дворах і почалася двостороння перестрілка.

Між тим Устріки перемінилися на військовий табір. З'їхалося сотки поліцаїв аж зі Львова і покликано військо. Автомашини вганяли немов божевільні. По багатьох інших селах хвилювалися юрби селян від погроз урядових чиновників, що, мовляв, таки буде панщина, що українське селянство таки буде повзати в поросі перед ляхами й що тут, на відвічній українській землі, вже ніколи не буде Україна. По перших стрілах в с. Лобівза 1 липня 1932 року в селах можна було бачити більше війська та поліції. В той же день були збройні сутички в Телешниці Сяній, а 3 липня у Ветлині. Були вбиті і ранені.

Дотеперішнє стихійне нагромадження людей біля христів, набрало вищої стадії боротьби коли то селяни Кальниці, Завоїв та Смерека озброєні чим попало, почали вступати в бойовий контакт з ворогом, котрий вживав модернішу зброю.

Подібні зудари селян в числі біля тисячу осіб з поліцією відбулися в наступних днях і по інших селах. Відступали одні і другі; але після деякого часу поновно нападали то селяни на поліцію, і навпаки. Бійки тривали часом і пів дня. На обох боках ворогуючих були ранені та чоти-

ХРИСТОС НАРОДИВСЯ!

СЛАВИМ ЙОГО!

**Усім нашим Шановним і Дорогим
Дописувачам, Читачам
та Кольпorterам
шлемо найщиріші побажання
благословенних, здорових і веселих
Свят Різдва Христового
та щасливого Нового Року!**

**Редакція і Адміністрація
"Лемківщини"**

рьох селян було вбито. На кінець невідповідно озброєні селяни з таких сіл як Панишів, Телешниця Ошварова, Устиянова, Терка, Букова мусіли здатися і ховатися по близьких лісах, криючись перед польськими варварами. Почалася "пацифікація", яка тривала до 10 липня і охоплювала цілий південний терен ліського повіту. Під час цієї акції було заарештовано майже три сотні людей, над якими відбувалися судові справи в Сяноці. Один з них відбувся 20 липня 1932 року над головними керівниками повстання.

Судовий процес тривав кілька днів, на якому засуджено на смерть В. Дуника, М. Малецького, П. Мадая а А. Паславського на до смертне ув'язнення. У цих заворушеннях взяло участь близько 15 тисяч селян.

Ліські події, це показник настрою народних мас. Вони вказали про найбільш віддалені і найбільш відсталі кутки українських земель із місцевим населенням, що підняли свій кровавий протест проти своїх ворогів. Ці події українських мас надзвичайно знаменні. Вони вказали, якою страшною ненавистю до окупанта горіли маси селян, домагаючись від чужих наїзників права вільного і самостійного життя.

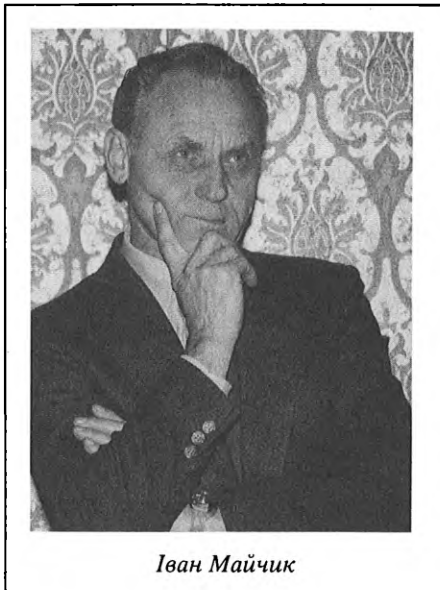
ЛЕМКО, ЗАКОХАНИЙ В МУЗИКУ

До 75-ліття з дня народження Івана Майчика

Живе він у Львові на затишній вулиці ген. Чупринки, в прекрасно упорядкованій квартирі, де все знаходиться на своєму місці. На фортепіані бюст Шевченка, на головній стіні портрет С. Людкевича та барал'єф Чайковського, а між ними сернячі ріжки на різьбленому дерев'яному підкладі. "Це майже єдина пам'ятка, яка залишилася в мене з рідної хати в Одреховій", – пояснює гостинний господар. На столі в його кабінеті розчитана книжка Я. Либга "Шведская народная музыка" (Москва, 1981), в шафах – пакунки його власних нотованих збірників, виданих здебільшого на власні кошти. А видав він їх вже 17. Остання – 360-сторінкова монографія "Українські народні пісні в обробці для голосу в супроводі фортепіано" (Львів, 2002). "Вклав я в неї понад десять тисяч гривень (позичених), але тішуся, що вона побачила світ Божий, бо це – вершина мого художнього доробку. Яка-така пам'ятка по мені залишиться потомкам", – пояснює композитор, – любовно глядаючи книжку немов малу дитину або кохану дівчину. Та й своєю зовнішністю він – зразок досконалості: високий, стрункий з посивілим волоссям й виразними рисами обличчя; завжди гарно одягнений: модний піджак, біла сорочка з золотими спинками на рукавах, яскрава краватка або "метелик", вилещені черевики.

Я з Іваном Майчиком познайомився, здається, в 1965 році під час свого аспірантського побуту у Львові, однак ближче ми пізнали один одного набагато пізніше. При кожних відвідинах Львова я не оминаю гостинної хати свого побратима-лемка, в якій і я, і моя дружина, почуваємо себе немов у себе вдома. Ніколи не забуду на його зворушення під час відвідин мого рідного села Курова, коли він вперше під час багатьох років почув лемківську говірку в її природній функції: в хаті, на вулиці, корчмі, вуст маленьких дітей і сивоволосих дідів. Вражало мене його захоплення співом сільських жінок і дівчат на фестивалях у Свиднику, Зиндранові, Ждині і його аж "побожне" ставлення до фолкльору і народних традицій взагалі.

В грудні ц. р., І. Майчику минає 75 років. Виїжджаючи зі Львова я дав йому кілька письмових запитань. З відповідями він не забарився. Гадаю, що його відповіді зацікавлять і широку громадськість, тому публікую їх повністю без найменших змін і "редакторських" втручань.

Іван Майчик

Як запам'яталося тобі рідне село Одрехова в Сяніцькому повіті на Лемківщині, яке ти покинув зрілим юнаком?

В моєму серці закарбувалася щедрота незбагненого співу, який з колиски супроводжував мене, та й досі не гасне. Часом мені здається, що спів одрехівців був необхідний в житті, щоб глушити біль і кривду, важке життя. Це не означає, що спів появлявся лише в біді. Тут можна сказати словами поета О. Олесея: "З журбою радість обнялась". Словом – музика, співи, – полекшували життя селянина, додавали сили у праці, в боротьбі за існування. Величезну роль відігравала навколишня природа: чисте повітря, чиста вода, ліси, спів птахів, шум ялиць, шепіт потічків. Глибоко запали в душу сільські обряди, святкування, вони безцінні, незбагнені. Рідне село, рідний дім, завжди в моєму серці.

Молодим хлопцем тебе було направлено на примусові роботи в Німеччині. Як довго ти там був, що робив і з якими враженнями повернувся?

Мені було чотирнадцять літ і три місяці як я змушений був покинути батьківський дім. Опинився я 160 км за Віднем, біля міста Лінц, в горішній Австрії. Працював я помічником мельника (Гільфсарбайтер) в триповерховому млині. Це була дуже важка праця, бо було нас лише двох робітників на цілий млин: полонений француз і я. Стандартний мішок муки важив 85 кг, а я майже половину менше. Та я швидко адаптувався і майже

рік витримав цей тягар. Тоді я ще не знав, що жив в історичних околицях, де в свій час жив геніальний австрійський композитор В. А. Моцарт, який тут написав свою “Лінцінську симфонію”. Інший композитор – А. Брукнер в сусідньому селі Санкт-Фльофіані працював майже 20 літ. А село Рорау, в якому народився Й. Гайдн, також недалеко від містечка Еннс, де я працював. Мені імпонувало домашнє австрійське музикування, їхнє веселе життя, хоч йшла жорстока війна. То був 1942 рік. Щоправда, німці тоді перемагали, мені здавалось – завоюють цілий світ.

В 1946 році тебе з сім’єю було переселено із Лемківщини в Україну. Як виглядало ваше переселення, де Ви зупинилися і які були початки вашого життя на нових місцях?

На жаль, мені й досі не вдалось описати це страшне примусово-насильницьке виселення, яке супроводжувалось рабунками на зупинках радянськими пограничниками та гарнізонами, жорстокими вбивствами та зневажливим ставленням до нас. Дев’ять транспортних поїздів за кілька днів вивезли селян Одрехови і розсипали у більш як в 40-ка населених пунктах Тернопільської, Станіславської та Дрогобицької областей. З поїзду нас скинули на станції Озерки – 35 км від Тернополя. Довелось два місяці шукати притулку. Прошу собі уявити: два місяці під голим небом, а був це кінець лютого, ще сніг, а потім – дощі. Нарешті чотири сім’ї поселились у двох кімнатах в хаті з глини. Хата без вікон, без дверей, а найгірше – не було чим палити. Нас чекала голодова смерть. На щастя, ми вижили завдяки переселенням – вигнанням з інших регіонів.

Коли ти відчув перші музичні уподобання, де і під чийм керівництвом ти здобув музичну освіту?

З музикою я пов’язаний з дитинства. Можна сказати, наш дім споконвіку був осередком своєрідного музикування. Є згадка, що мій дідусь (також Іван), який у 1808 році брав шлюб з Анною де-Бобак, знаменито грав на скрипці. Майчиківське музикування передавалось з покоління в покоління. Мій батько самотужки вивчив ноти, керував невеличким оркестром із п’яти, часом семи музикантів. Сам він грав на флейті, трубі, контрабасі. Кожну суботу в нашому домі відбувались репетиції (проби), а як була якась визначна імпреза, чи важливе свято, то і двічі на тиждень. То ж з самого дитинства я наслухався і мав змогу чути різновидну

музику. Крім ансамблю, яким керував мій батько, в селі Одрехова було ще чотири сільські оркестри, які між собою конкурували і змагались. Були також чотири читальні “Просвіти”. Був хор просвітянський, церковний і шкільний. Шкільний хор в Одрехові вперше засновано в 1862 році, а диригентом був В. Дуда. Я з шкільних літ співав у хорі. Потім – війна, переселення, важкі умови – життя відсували мої прагнення вчитись професійної музики. Повинен зауважити, що моє визначення (і то тверде) стати диригентом, зродилось ще в Австрії, коли диригент військового оркестру м. Еннс зауважив, що в мене є абсолютний слух.

В 1947 році з великим зусиллям я спромігся купити акордеон. Тоді я вже організував свій оркестр, згодом, навіть два роки працював акордеоністом в районному будинку культури. В 1950 році я, 23-річний переросток, поступив у дитячу музичну школу і за два роки закінчив п’ять курсів по класу акордеона на відмінно. В 1952 році поступив у Львівське музичне училище на диригентський відділ, який закінчив з відзнакою. Моїм першим вчителем по диригуванні був Андрій Лабазов – людина високої культури та інтелекту. Величезну творчу допомогу надавала мені концертмайстер Дарія Содомора-Довбенко. В 1956 р. я поступив у Львівську консерваторію ім. Лисенка. Зі мною тоді поступили і вчилися на одному курсі, згодом видатні мистці: Степан Мурчак, Ігор Лацанич та Богдан Завойський.

Хрущовська відлига... Почався розквіт українського мистецтва. Знаменитий студенський хор під керівництвом В. Василевича, фольклорні експедиції, в яких я брав участь, повернення з Сибіру інтелігенції засланої на каторжні роботи, нарешті видатні професори, композитори – Ст. Людкевич, Р. Сімович, В. Барвінський, А. Кос-Анатольський, Є. Козак, молодий тоді М. Скорик: композитори польського походження – А. Солтис, А. Нікодемівич – усі ці особистості сприяли розвитку та відродженню українського мистецтва і вплинули на мою професійну орієнтацію.

Коли і де розпочалася твоя педагогічна та концертна діяльність? Чи вдалося тобі передати своє диригентське мистецтво хоча б декому із своїх учнів?

Дозволь почати не з педагогічної діяльності, а з концертної. Власне кажучи, ці два види діяльності в мене йшли поруч. Так склалось, що будучи студентом, я змушений був працювати, щоб

вчитись і допомагати батькам, які на цей період були вже в старшому віці. Отож, я, учень музичного училища, створив досить престижний хор в середній школі № 24 з польською мовою навчання. Згодом в цій же школі дали мені вести уроки співу в старших класах. Там я працював майже чотири роки. Навчаючись у консерваторії, п'ять літ керував загальним студентським хором Українського поліграфічного інституту. Це була творчовиконавська диригентська практика, яку я сам створив. Одночасно керував шкільним хором і вів уроки співу у СШ № 62. Будучи студентом 5-го курсу, я організував хорову капелу при Обласному комітеті по радіомовленню і телебаченню, а по закінченні навчання очолив там дві посади: став музичним редактором, та звукорежисером.

У 1964 році Львівське обласне Управління культури та керівництво Львівської обласної філармонії запросили мене на посаду художнього керівника та головного диригента Заслуженої хорової капели "Трембіта". Здавалось, моя мрія здійснилась. Окрилений першими успіхами, радів що мені довірили професійну капелу, що збагачу репертуар українськими творами, піднесу професійний рівень капели. Та сталось все по-іншому. Попередній диригент капели "Трембіта" П. Муравський, покидаючи Львів, залишив престижне помешкання у центрі міста, яке мені обіцяли надати в обкомі партії. Але це помешкання сподобалось і тодішньому начальнику управління культури. Він, маючи неабиякий вплив, почав діяти проти мене кагебистськими методами. Його грубі маніпуляції були безпощадними. Я терпеливо працював і успішно виступав з капелою на престижних сценах України. Але коли я довідався що мої документи (які рік тому було здано для висилки у Київ на затвердження в міністерство, згаданий чиновник затримав у себе і шукає за мене заміну, я, не роздумуючи, подав заяву про звільнення з роботи. Нехотів чекати, поки мене скинуть за якісь там "націоналістичні збочення". Ніхто тоді мене не зрозумів. Навпаки, вся музична громадськість засудили мій вчинок і я залишився майже пів року без роботи. Згодом я знов повернувся до хору Львівського обласного комітету по радіомовленню і телебаченню. Та скінчилась "хрущовська відлига" і тут в радіокомітеті, через те, що репертуар виступів був диктований цензурою і треба було вихваляти горезвісну компартію та її вождів, я залишив і цей хор. В 1972 р.

мене запросили на роботу в музичне училище, де я колись вчився. Тут я працюю по нинішній день.

За кілька десятків років виховав я 24 диригентів; із них 16 закінчили консерваторію. Деякі мої учні успішно працюють не лише в Україні, але і за її межами. Вже 30 літ веду у цьому училищі клас вокальних ансамблів. Серед розмаїття композиторських стилів я у державні іспитові програми залучаю і свої композиції.

Перші твої музичні книжки появились у київському видавництві "Музична Україна". Як тобі, маловідомому лемкові, вдалося проникнути у це престижне видавництво?

Думаю, що мої успішні концерти з заслуженою хоровою капелою "Трембіта" у Києві в 1965 році посприяли тому, що редактори видавництва "Музична Україна" прихильно поставились до моїх видавничих пропозицій. Крім того, краса лемківських пісень збагачувала концертні програми, а звідси виникала необхідність зібрати, упорядкувати і видати ці твори. Мені здається, що цього прагнуло і видавництво.

Моїми першими збірками були: Хорові обробки лемківських пісень *"Співаночки мої"* 1967; *Лемківські народні пісні в обробці для голосу в супроводі ф-но Б. Дрималика*. 1969 р., а згодом серія збірок під рубрикою *"Українські народні пісні з репертуару народних артистів"*: С. Крушельницької, П. Кармалюка, О. Врабеля...

Які із своїх музичних композицій ти вважаєш найвизначнішими?

Відповісти на це питання майже неможливо. Усі твори, які я написав, дорогі мені. До кожного поета, вірніше – кожен поет своєю поезією впливав у мою творчість свою свіжість, новий світ багатства, своєрідну мелодику.

Дозволь згадати тих поетів, чиї слова я поклав на музику: Б. І. Антонич (22 творів), О. Олесь (19), Т. Шевченко (17 творів), М. Вороний (16), Леся Українка, Ст. Чарнецький (по 5), І. Франко, В. Стус, Б. Стельмах Л. Костенко (по 4), Б. Лепкий, Д. Павличко (3), М. Петренко (3). О. Ольжич (2). Понад 20 композицій маю на власні слова. На жаль, усі ці твори, їхню мелодику, гармонію, колористику, знаю і чую тільки я сам, хоч всі вони вийшли друком. Повинен зауважити, що крім оригінальних композицій я опрацював для хору понад 100 народних пісень. Виконавство завжди спізнюється за творчістю, інколи й, на кілька десятків років, тому я й не дивуюсь, що мої

композиції ставлять рідко. Часом композиції написані, вірніше створені мною, докучають мені, не дають спокою, звучать в ушах ніби кричать, стукаючи в двері: “Не замикай нас”!: Та все ж, я щасливий, що майже всі мої твори видані друком! А це понад 400 композицій вокально-хорової музики. Недавно вийшла моя збірка, яка містить 110 обробок народних пісень для голосу в супроводі фортепіано.

Коли ти вперше після виселення побував на рідних землях і з якими враженнями повернувся?

Моє рідне село Одрехову вперше я відвідав в 1966 р., по 20-ох роках виселення. Зі Львова їхала делегація вчителів до м. Жешова. Приїхавши в Жешув, я потай найняв авто і на 20 хвилин заглянув “додому”. Пізнати село було неможливо. Із 560 хат, залишилось 90. Сусідні польські селяни розтягнули наші дерев’яні хати, а й багато з них спалили. Враження було гнітюче. Кілька одрехівців, які повернулись в село вже після виселення із західних земель, розмовляли рідною мовою, оглядаючись крадькома чи їх хтось не підслухує. Як тільки появився поляк, усі заговорили польською.

В яких країнах, крім Польщі, ти ще побував?

З країн в яких я побував: Австрія, Чехія, Словаччина, США, Канада, Росія (Далекий Схід, Сибір, де гастролював з хоровою капелою “Трембіта”).

Ти листувався з багатьма музикознавцями, композиторами, культурними та громадськими діячами. Що можеш сказати про це листування?

Не так багато, але декілька цікавих особистостей моєму епістолярному архіві є. Почну з нашого з тобою листування; здається, недавно, а вже охоплює кілька десятків листів. Понад 100 листів від Олекси Приходька – диригента та адміністратора української хорової капели під керуванням О. Кошиця (жив у Празі). Кілька десятків листів – від диригента та педагога Юрія Костюка з Пряшева. Також кілька десятків – від піяніста-педагога братіславської консерваторії Романа Рихла. Маю кільканадцять листів від композитора А. Нікодемича з Любліна (Польща), а також два листи від етномузиколога, редактора Й. Буршти.

З української кореспонденції: 2 листи від композитора М. Дремлюка, 8 – від композитора Г. Гейбери, кілька десятків – від М. Головацького, дуже цікавий лист – композитора Б. Лятошинського,

2 листи від диригента О. Мінківського, 2 листи від диригента Г. Ширми з Білорусії, один – від композитора А. Кос-Анатольського, кілька десятків – співака та музиканта Льва Рейнаровича з Нью-Йорку та його дружини Марії. Кілька десятків листів – від музичного критика цього ж міста Теодара-Терека Носькова. Зберігаю також декілька листів моїх друзів-однокурсників, видатного співака З. Баб’яка та знаменитого диригента С. Турчака. Ага, листуюся дуже давно з диригенткою з Австрії О. Тарнавською. Всі ці листовні зв’язки торкалися проблем української музики: репертуару, виконання, часом видавничих справ. Є в них багато розмаїття: поради, роздуми, запрошення, критика, вибачення, побажання, а, найголовніше – турботи про долю і майбутнє українського мистецтва і культури.

Рідній Одрехові ти присвятив окрему монографію. Зараз готуєш її перевидання. Які нові матеріали вона буде містити?

Багато нових документів, що стосується с. Одрехови я знайшов у Львівському центральному архіві, а також у Центральному архіві м. Перемишля, цікаву книгу шкільних метрик, яка доповнить і збагатить новими прізвищами монографію, я привіз з Одрехови минулого року. Від селян Одрехови зібрав ще понад 30 світлин з давніх часів.

Як тобі вдалося видати аж 17 книжкових публікацій і які з них вважаєш найвизначнішими?

У видавництві „Музична Україна” я зустрівся з невеликими видавничими проблемами. Не все йшло так гладко. Майже половину творів з кожної збірки вилучили, найчастіше – з ідеологічних міркувань. Та я докучав, доказував, сперечався. Мені, як авторові, який виконав кілька редакційних замовлень (а серед них зібрання та підготовка до друку п’ять збірок композитора В. Барвінського – вокально-хорової музики), було легше пропонувати свої книжки. Коли Україна стала самостійною державою і не дає собі ради з видавничими справами, я зрозумів, що тільки власними силами можна видати українську книжку. Шукаючи спонзорів, я переконався, що ще є люди в Україні, яким дороге наше пісенне надбання і яким не байдужі до нашого українського мистецтва. Перший, хто відгукнувся і допоміг у виданні, був Володимир Кашицький, а згодом і його син – також Володимир. Потім надала підтримку Галина Филипів – директор фірми “Гольф”. Останню мою збірку “Українські

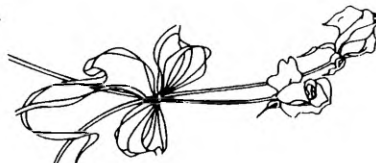
Друзі поздоровляють Ювілята.

*Зліва: Роман Одрехівський, Іван Красовський,
Марія Байко – народна артистка України,
Іван Майчак – композитор.*

Іванові Красовському – 75!

22 жовтня 2002 р. сповнилося 75 років лемкознавцю, історикові-етнографу, публіцистові — Іванові Красовському.

З цієї нагоди, в неділю 27 жовтня у лекційній залі Музею народної архітектури та побуту (Шевченківський гай) відбулося ювілейне свято, яке започаткувала св. Літургія, а відтак урочиста частина з участю понад 200 друзів і знайомих ювілята, діячів науки і культури, які тепло його вітали задушевними поздоровленнями, квітами, дарунками.

**Редакція журналу “Лемківщина” сердечно вітає наших ювілятів —
Івана Красовського і Івана Майчика
з діамантовим ювілеєм — на многії і благії літа!**

народні пісні для голосу в супроводі фортепіана” допомогла видати Любов Філіпова-Завійська. Завжди вдячний за допомогу: Богдану Колодію та Андрію Тавпашу. Власно кажучи, усім вище згаданим добродіям я безмежно вдячний.

Мої музичні збірки (як і вся моя творчість) просякнуті лемківським кольоритом, її щирим мелодизмом, її незабгненним чаром. Які з них найвизначніші? Покаже час. Я шаную і тішусь усіми, найдорожчі ті, які видав сам!

Якби була можливість повернутися на рідні землі, чи ти би повернувся? За яких умов?

Повернення в рідне село можливе лише тоді, коли Лемківщина ввійде в межі самостійної України. Тоді я би повернувся.

Від 2003 року буде діяти візовий режим між Україною і Польщею. Як ти оцінюєш цей факт?

Візовий режим? Це повернення в минуле! Дальше приниження нашої національної гідності.

Що ти би ще хотів у своєму житті досягнути?

Осягнути? Вже пізно, але хотів би почути свої твори — починаючи від обробок народних пісень, романсів та вокальних ансамблів, до хорових творів — у високопрофесійному виконанні.

Я щасливий, що мені вдалося стати продовжувачем славної традиції наших незабутніх творців музики, які поєднували композиторство з диригуванням.

М. Мушинка

ДО УВАГИ МУЗИКОЛОГАМ ТА УСІМ, ХТО ЦІКАВИТЬСЯ МУЗИКОЮ!

Придбайте “Хорові твори” І. Майчика до віршів Сосюри, Стельмаха, Антонича, Олеса, Шевченка, Франка та інших. Видання форматом 8” x 11”, м’яка оправа, 80 стор., можна набути, пересилаючи чек на 10.00 дол. + 2.50 (пересилка) виписаний на *Lemkivshchyna* до:

“Lemkivshchyna”, Р. О. Box 7, Clifton, NJ 07011

LEMKIVSHCHYNA

VOL. XXIII

WINTER 2002

No. 4

CHRIST IS BORN!

LET US GLORIFY HIM!

The Organization for Defense of Lemko Western Ukraine

extends best wishes this Holiday Season
to Ukrainians throughout the world
and to all members and supporters
of Lemko Ukrainian organizations.

May the blessing of the Christ Child
be upon you and your families
on Christmas Day
and throughout the New Year!

XXVIth CONVENTION RE-ELECTED ZENON HALKOWYCZ

The XXVIth National Convention of the ODLWU, which was held on November 9th in East Hanover, N. J., re-elected Zenon Halkowycz as president for the next 3-year term.

The Honorary Guest of the Convention was Ivan Shcherba, president of the World Federation of Ukraine Lemkos Association from Lviv, Ukraine.

The Delegates from all Branches of ODLWU approved the reports of the National Board, elected the new National Board, and accepted the resolutions* of the XXVIth Convention.

Many representative of both the national and local organizations, including the President of the Ukrainian Congress Committee of America, Michael Sawkiw, Jr., attended the evening banquet.

The National Convention closed another chapter in the approaching 70th Anniversary of the Organization for Defense of Lemko Western Ukraine.

Duma

* Full text of the Resolutions will be published in the next issue of *Lemkivshchyna*.

DOCUMENTS:

Position of the Main Board of the Union of Ukrainians in Poland on the Elimination of the Consequences of the „Wisła” Operation

In 2002, the Ukrainian community in Poland commemorates the 55th anniversary of the „Wisła” operation, which was carried out in 1947. In its aftermath, Ukrainians were deported from their indigenous lands to the northern and western regions of Poland. Members of the entire Ukrainian community were deprived of their civil rights in violation of the law. They were dispossessed of their property, including the property of social and religious organizations. Some Ukrainians were incarcerated without due process of law at the concentration camp in Jaworzno.

This coming anniversary of the deportation presents an opportunity to the representatives of Ukrainian organizations, which promote the respect for civil rights as well as national and cultural identity of Polish citizens of the Ukrainian nationality, to review the policies pursued by the Polish state towards the Ukrainian minority, and especially the way it responds to the postulates that legal and material consequences of the „Wisła” operation should be eliminated. Having reviewed various spheres of social and political life, it is with regret that we conclude that what prevails in the attitude of the authorities to the above mentioned issues is lack of good will and lack of willingness to take an integrated approach to the postulate of eliminating the consequences of the „Wisła” operation which was put forward by the Main Board of the Union of Ukrainians (ZUwP) in Poland and submitted in the form of a document to the Polish Parliament on November 19, 1992.

In our opinion, in the last decade both the Polish administration and political elites not only failed to commit themselves to the eradication of those consequences, but also to carry an unequivocal assessment of the causes and effects of the deportation, whose impact on the situation of Polish citizens of Ukrainian nationality is evident until the present day. This is best evidenced by the following facts:

I. In the area of law:

1. Absence of the final decision on the part of state bodies about payment of compensations to 168 verified inmates incarcerated without any court trials at the Central Labor Camp at Jaworzno in 1947-1949. The Ukrainians who were persecuted, tortured and punished without due process of law in the Stalin era continue to be a community „of those rightly repressed”.
2. Absence of an act restituting private property makes it difficult to address the postulates voiced by the Ukrainian community about the return of the property that had been nationalized by the state in 1949. Failure to address this issue has resulted in such negative phenomena as sale of the property which had once been owned by Ukrainians (including cemeteries) by the Agency of Rural Property of the State Treasury (AWRSP) and that there are groups of citizens who had been deported to work on state farms in 1947 who have not been paid any indemnity for the property they lost during the „Wisła” operation. Presently, this group of Ukrainians lives in the areas of Poland that are affected by the highest unemployment (western Pomerania and the Warmia and Mazury region) and is the victim of transformations for the second time in their lifetime.
3. In recent years there has been a noticeable tendency not to commemorate tragic episodes of Ukrainian history and to slow down the reconstruction of Ukrainian memorials in Poland. Such state bodies as ROPWiM (the Board for the Protection of Monuments of Struggle and Martyrdom) have broken all substantive contacts with the Main Board of the Union of Ukrainians in Poland, the decisions about burials and commemoration of Ukrainian sites in Poland are not consulted with social organizations of Ukrainians. Sometimes it takes years for the decisions about some issues raised by the Ukrainian community to be made (e.g., regarding the reconstruction of the monument in the ancient cemetery of the soldiers of the People’s Ukrainian Republic (URL), completion of the reconstructed cemetery of URL soldiers in Kalisz). In 2000, neither the families nor organizations representing the Ukrainian community were consulted when UPA soldiers, whose bodies had been exhumed from common graves at Bircza and Liszna, were buried, and the opening ceremony of the cemetery of the UPA soldiers was not held until today. To date, no permission was granted to install new plaques that will replace the ones that had been stolen.

II. In the area of historical studies:

1. Absence of information about the results of investigation conducted by the Commission for Persecution of Crimes Against the Polish State regarding mass killings of Polish citizens of Ukrainian nationality, while at the same time, now and then, there are the so-called „controlled leaks” to newspapers and electronic media about the results of investigations into crimes perpetrated on Poles by „Ukrainian nationalists in Volhynia”, or about the SS „Galizien” soldiers. Such information, when properly „served,” creates bad atmosphere in the debate about the future (*see the publication in the „Nasz Dziennik” of January 5-6, 2002, which is Christmas Eve across the eastern border, entitled „Smert' lachom smert,” or biased news about the participation of Ukrainian soldiers in the thwarting of the Warsaw Uprising which was aired by TVN on January 7-8, 2001*). This is accompanied by the absence of more comprehensive information (including access to that information) about the investigations into mass killings of Ukrainians at Terka, Zawadka Morochowska and many other locations. Owing to such approach the stereotypes about the Polish-Ukrainian conflict at the time of World War II are further reinforced: namely that there were victims only on the Polish side and the Ukrainians are the only to blame. There was no response on the part of the Commission to some issues (e.g., the use of coercion during the deportation to the USSR in 1944-1946) raised by the ZUwP.

III. In the area of public rights and present consequences of the „Wisla” operation.

The consequences of the „Wisla” operation pertain not only to the historical and material sphere, e.g., the dispersal of the Ukrainian community, but they continue to constrain the cultivation of the Ukrainian language and tradition, and prevent Polish citizens of Ukrainian nationality from being active in many walks of public life (including culture, education and public institutions). The constraints give rise to the following problems, i.e.:

1. Owing to their dispersal, Ukrainians cannot enjoy the beneficial rights vested in election committees of national minorities by the Election Law. In consequence, our community enjoys practically no preferences and its representatives are very unlikely

to be elected. Both at the parliamentary and local government level it is difficult to ensure the Ukrainian representation in the democratic process. This problem could be addressed by supplementing the Election Law with new provisions that would provide for the establishment of National Minority Electoral Groups and reserve 6-7 parliamentary mandates for the representatives of such dispersed minorities as Ukrainians, Romanies and Jews.

2. A request for the establishment of the Center of Ukrainian Culture was turned down. The Center was to coordinate and develop various forms of the dissemination and promotion of culture among Ukrainians. At the same time, relations between Ukrainian social organizations and the Ministry of Culture have been deteriorating with each coming year. The procedures were changed and there were problems with the transfer of monies earmarked for cultural activities of minorities in the Ministry's budget which made it impossible to launch valuable projects, plan a more attractive cultural offer or enlarge the range of dissemination activities.
3. In spite of the fact that a negative stereotype of a Ukrainian continues to persist in the Polish society, Ukrainian social organizations appealed to Polish authorities that nationalities be declared at the time of the National Census. But the authorities failed to prepare the surveyors appropriately and in effect many irregularities were signaled (Polish nationality was entered automatically, other than Polish nationality was frequently questioned, Ukrainian nationality was entered in pencil). Thus the Census will not be able to offer a reliable number of Ukrainians in Poland.
4. Equally unsatisfactory is access of the Ukrainian community to public media. Despite a positive decision that the „Telenowyny” TV news made in the Ukrainian language will be broadcast twice a month, a significant group of Ukrainians (who live in such regions as Western Pomerania and Carpathian lowlands), continue to be deprived of the possibility to watch the show due to the limited range of transmitters that broadcast TVP 3 (Regional Television channel).

**Main Board of the
Union of Ukrainians in Poland**

Warsaw, October 12, 2002.

LET'S PRESERVE OUR HISTORICAL MEMORY OF LEMKIVSHCHYNA!

An Appeal

It is of paramount importance for us Lemkos – an integral part of the Ukrainian nation, who as a result of deportations in the years 1944-1947 were deprived of our common place of living and the commonness of our traditions and culture – to restore our historical memory be it only in its fragmented form in order to survive as a group with its own distinct cultural identity among other groups of the Ukrainian nation. However, such historical memory cannot materialize itself without the existence of supporting cultural and historical artifacts. This is why the Canadian Lemko Association is appealing to you to help us realize a project of restoration of our fuller identity.

The Canadian Lemko Association has conceived an idea of creating an archive devoted to Lemkivshchyna in two forms: material and digital.

We are appealing to you to share with us any documents concerning Lemkivshchyna, family pictures depicting everyday life, photographs of Lemko costumes and of other examples of our material culture (e.g., cultural artifacts associated with everyday life) or their scanned images, unique songs (tape or CD recordings or their text and sheets of music if at all possible), unpublished literary works, oral stories and recounts of your family members or countrymen recorded on paper or tapes. Every single document, photograph or recording will be returned to its owner in an untouched state after a copy, digital recording or digital photocopy has been created. The Canadian Lemko Association guarantees it!

Before your contribution to the archive is sent, please describe each document or photograph in as many details as possible:

What place does it come from?

What does it depict? (What event? Who is in the photograph? Who is recounting events? etc.)

What is the date of the document or photograph (exact or estimated)?

Who is the owner? (please provide us with a precise address to which the originals should be sent and your telephone number or e-mail in case we need to contact you regarding the materials sent.)

If details cannot be established, please present any information regarding the document or photograph, even just the name of the place it pertains to, or send the materials without any description if data is not available.

The exhibit entitled **“Lemkivshchyna in Old Photographs. Land-Habitation-People”**, which was organized during the **XVIIth Vatra** at the *Oselia Lemkivshchyna* near Hanover, Canada is an example of how together we can preserve part of our culture. In our plans there are other exhibits, which will serve as a means of acquainting the general public with the culture, traditions, and history of Lemkivshchyna. Your help will be the basis for such exhibits for which we thank you in advance.

Once again, we encourage our readers to record memoirs of their family members on paper, on tape or videotape, or in a digital form. Record unique songs, recounts of traditions, culture, historical events, the deportations of 1944-1947, Operation “Wisla”, Concentration Camp in Jaworzno, life in the first and subsequent years in new places of settlement, record all you, your parents, grandparents, relatives and countrymen endured. Treasure and preserve the memory of your family history, of your native village or town, the names of its parts, and the names of its inhabitants and their fates, etc. Pass the history of your family place and its traditions to your children and coming generations. Do not forget to share it also with us.

Please address your contribution to our common history to the co-ordinator of the project, Evhen Ladna, or send it to the President of the Canadian Lemko Association, Andrii Rotko.

Evhen Ladna
4319 Bacchus Crescent
Mississauga, Ontario
L4W 2Y2, Canada

E-mail: eladna@sympatico.ca

Andrii Rotko
20 Holbrooke Avenue
Etobicoke, Ontario
M8Y 3B2, Canada

Our collective imperative duty is to preserve our historical memory about the most western branch of the Ukrainian nation – Lemkovyna-Lemkivshchyna and pass on to our future generations. No one will forgive us our apathy. Do write and record! Let's help ourselves by preserving our historical and cultural memory from oblivion!

The Executive of the Canadian Lemko Association

*З Різдвом Христовим і Новим Роком
вітаємо усі наші складові Організації!*

Президія СФУЛО

НАРАДИ ПРЕЗИДІЇ СФУЛО У ЖДИНІ

В традицію вже увійшло проводити щороку у Ждині (Лемківщина) напередодні “Ватри” – засідання Президії СФУЛО. Цьогорічне засідання – відбулось 19 липня 2002 р. Основна ціль цього засідання – виготовити та уточнити плян-програму праці СФУЛО та її складових організацій на 2002-2003 рр.:

- Організаційна частина:
 - прийняти до складу СФУЛО Союз Русинів і Українців Хорватії;
 - зареєструвати Статут СФУЛО.
- Політично-правова:
 - провести керівництву СФУЛО зустріч з Президентом України (Польщі, Словаччини, Югославії, Хорватії);
 - добитися від ВР України прийняття Закону про депортованих;
 - добитися засудження найвищою владою Польщі депортації 1944-46 рр. та акції “Вісла”;
 - створити Комісію для вивчення питання актуального звернення СФУЛО (суб’єктів Федерації) до Ради Європи.
- Відродження Лемківщини:
 - затверджену на III Конгресі СФУЛО “Програму етнічного Відродження Лемківщини” привести у відповідність зі специфікою кожного суб’єкта СФУЛО;
 - на основі Ватряного поля в Ждині створити Міжнародний молодіжний туристично-пізнавальний центр;
 - створити мобільні групи з вчителів, діячів культури та священслужителів для проведення просвітницької роботи на Лем-

ківщині;

- розпочати роботу зі створення Світового центру Лемківства в Києві;
- створити документальний фільм “Ця Ватра ніколи не згасне, або Легенда про втрачений рай”;
- провести у Львові Другу Міжнародну конференцію “Актуальні проблеми етнічного відродження Лемківщини”, яку приурочити до 100-річчя від дня народження Юліана Тарновича;
- створити групу для дослідження знищених цвинтарів та церков та нанесення їх на карту Лемківщини;
- розпочати процес встановлення пам’ятних знаків у селах, де народилися або творили видатні діячі Лемківщини.
- Видавнича діяльність:
 - видати матеріали Міжнародної конференції “Проблеми етнічного відродження Лемківщини” (Львів, 2001 р.);
 - видати Матеріали III Конгресу СФУЛО (Київ, 18-19 травня 2002 р.);
 - продовжити серію книг “Історія сіл Лемківщини”.
- Інформаційна робота:
 - створити повномасштабний Web-site про СФУЛО в Інтернеті;
 - продовжувати випускати додаток до журналу “Лемківщина” — Інформаційний Бюлетень СФУЛО.

Наступне засідання Президії СФУЛО буде проведено у 2003 році в Югославії.

проф. Іван Щерба, голова СФУЛО

ВІДРОДЖЕННЯ ЛЕМКІВЩИНИ – ТЕМОЮ НАРАД ЧЛЕНІВ ПРЕЗИДІЇ СФУЛО ПІВНІЧНО-АМЕРИКАНСЬКОГО КОНТИНЕНТУ

Перше, після III Конгресу Світової Федерації Українських Лемківських Об'єднань, що відбувся від 17 до 19 травня 2002 у Києві, засідання членів Президії СФУЛО північно-американського континенту відбулося 1 вересня 2002 року на оселі СУМ в Елленвіл, Нью Йорк. Його відкрила і провадила заступник голови СФУЛО Марійка Дупляк. Після офіційного відкриття, вибрано виконуючим обов'язки секретаря під час засідань членів Президії СФУЛО північно-американського континенту Євгена Ладну.

Опісля, про III Конгрес звітувала М. Дупляк. З Північної Америки участь у Конгресі взяло 7 осіб, п'ять зі США (ООЛ) та двох членів Об'єднання Лемків Канади. У звіті М. Дупляк підкреслено значення проведення Конгресу у політичному та культурному центрі України та величавість і успіх самого Конгресу. Підкреслено також дружню, ділову атмосферу Конгресу та дуже гостинне прийняття Україною його делегатів. Відбулось багато зустрічей (пресова конференція, зустріч у Київській Міській Раді, виступи по телебаченні, радіо, у Верховній Раді України тощо. Марійка Дупляк висловила сердечну подяку Миколі Горбально, Стеллі Миронченко та Оксані Старак, за їх працю у підготовці Конгресу та допомогу делегатам.

Конгрес вибрав новий провід з проф. Іваном Щербою, як головою СФУЛО, двома заступниками – Марійкою Дупляк, відповідальною за північно-американський континент та Стефаном Гладиком, відповідальним за європейський континент. Секретарем СФУЛО обрано Стеллу Миронченко, фінансовим референтом Івана Філя, скарбником Володимира Ардана. Вибрано також Президію СФУЛО, до якої увійшли представники українських лемківських організацій зі США, Канади, Польщі, Словаччини, Югославії та України.

Свої спостереження з Конгресу також розділив з присутніми голова Організації Оборони Лемківщини, Зенон Галькович, підкреслюючи дуже добру підготовку до Конгресу та його добру організацію українською стороною. На

Учасники засідання.

його думку делегати лемківських організацій північно-американського континенту мали змогу внести вагомі пропозиції та представити свої опінії так на форумі Конгресу, як і у зустрічах з політичними та культурними діячами України, пресою, радіо, телебаченням (успішним був між іншими виступ по радіо Марійки Дупляк).

На засіданні піднесено також питання постійних контактів членів Президії, їх засідань у різних державах для продовжування праці Федерації і запізнання з проблемами національних меншин тих держав та форм фінансування поїздок у ці держави представників СФУЛО.

Широко обговорено плян праці СФУЛО на найближчих 2 роки (точніше див. "Наради Президії СФУЛО у Ждині"), зокрема тему відродження Лемківщини. Конгрес визначив сприяння цій цілі обов'язком кожної складової організації СФУЛО. Завданням цілої громади є постійна праця за збереження слідів нашої культури на рідних землях. Пропонується різні форми сприяння розвитку лемківської культури: створення молодіжного культурного центру на Лемківщині, розгорнення різних форм праці з молоддю задля вивчення лемківської культури, просвітнянська діяльність серед жителів Лемківщини, посилення видавничої діяльності, створення центру лемкознавства у Києві, створення документального фільму про Лемківщину, підготування наукової конференції у Львові, присвяченій Лемківщині, дослідження стану нашого

культурного краєвиду та втрат, так матеріальних як і духовних, у порівнянні зі станом перед етноцидом 1947 року, розроблення докладного процесу відзначення видатних діячів Лемківщини, посилення освітньої праці серед шкільної молоді на рідних землях, розгорнення інформаційної роботи з використанням інтернету, опрацювання історії сіл Лемківщини тощо.

З огляду на широкий діпазон пропози-

цій та вагомість проблеми присутні вирішили присвятити темі “Відродження Лемківщини” окреме засідання, яке заплановано відбутися в Албанії у листопаді 2002 року. Заданням цієї зустрічі буде детальне обговорення вище наведених пропозицій з метою їх оцінки щодо можливості виконання та пріоритизації.

Євген Ладна, в. о. секретаря

М. ДУПЛЯК, ЗАСТ. ГОЛОВИ СФУЛО, НА ЗУСТРІЧІ З МІНІСТРОМ А. ЗЛЕНКОМ

На початку вересня перебував у Нью Йорку з робочою візитою міністер закордонних справ України – Анатолій Зленко.

14-го вересня, на запрошення Постійного Представництва України до Об'єднаних Націй, Марійка Дупляк взяла участь у відкритті Генеральної Сесії ООН, на якій виступав міністер Анатолій Зленко. Опісля, того самого дня в Українському Інституті Америки відбулась зустріч достойного гостя з представниками української громади.

В середу 18-го вересня в приміщеннях Постійного Представництва відбулася презентація книжки “Ukraine in the UN Security Council – 1999-2000” з участю дипломатів, членів Ради Безпеки ООН, представників уряду

Марійка Дупляк і міністер А. Зленко.

України та спонсорів і видавців, завдяки яким появилось це видання. Цей вечір, на який було запрошено М. Дупляк, був надзвичайним нагодою, щоб порушити наші болючі питання, як прийняття Верховною Радою України закону про депортованих; узгодження з урядом Польщі справи надання безвізового в'їзду українцям, уродженцям Лемківщини; справу засудження акції “Вісла” та справу допомоги українцям у

Словаччині й Югославії.

Вважаємо, що такі, не обов'язково дуже офіційні зустрічі — дуже корисні і завжди, де тільки є нагода, нам треба порушувати болючі питання.

Дума

Замовляйте мапу Лемківщини!

Нове видання, в опрацюванні кандидата географічних наук Івана Ровенчака, вел. 16.25” x 27.5”.

Ціна 5.00 ам. дол. (+ 2 дол. пересилка).

Замовлення разом з чеком, виписаним на SFULO, просимо слати до

John Fil (SFULO)

14 Brookside Ave

Menands, NY 12204

e-mail: johnsr8835@oal.com

ДЕЛЕГАЦІЯ СФУЛО В АДМІНІСТРАЦІЇ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

26 листопада 2002 р. в Адміністрації Президента України вперше відбулася протокольна зустріч делегації Президії СФУЛО (Іван Щерба, Олександр Венгринович, Андрій Тавпаш та Стелла Миронченко) з Першим заступником Голови Адміністрації Президента Валерієм Хорошковським. На цій зустрічі сторони обмінялися думками відносно тих болючих питань, які до цього часу є невирішеними. Президія СФУЛО в черговий раз просила Президента України сприяти якнайшвидшому вирішенню наступних проблем:

1. Прийняття Верховною Радою України Закону про надання статусу депортованих особам, що були примусово виселені з території Польщі до УРСР у 1944–1946 рр. та членам їхніх родин;
2. Домогтися від найвищої законодавчої влади Республіки Польщі (сейму) засудження депортації 1944–46 рр. та акції “Вісла” 1947 р.;
3. Узгодження питання з Урядом Польщі про надання права безвізового проїзду особам, котрі народилися на Лемківщині, членам їхніх родин і прямим нащадкам;

4. Розроблення Державної Програми збереження лемків як етнографічної групи українського народу, що опинилися на межі повного зникнення;
5. Створення Інституту Лемкознавства при Національній Академії Наук України.

На превеликий жаль, нам було сказано, що в найближчому часі даремно очікувати прийняття Верховною Радою України Закону про депортованих, а буде лише оголошена Деклярація про існування лемківської проблеми. Над розв’язанням інших піднятих нами проблем Адміністрація Президента України пообіцяла докласти максимум зусиль. Отже, зроблено перший крок у спілкуванні з високою владою України, за котрим повинні бути наступні, ще більш рішучі, і так, аж до того часу, коли несправедливо покривдженим депортованим з Лемківщини буде компенсовано моральні та матеріальні збитки.

Іван Щерба, проф.
Голова СФУЛО

Підтримайте СФУЛО!

Придбайте для себе і друзів книжку “Жарти і анекдоти” Миколи Чировського. Це гарний дарунок під ялинку, на уродини, ім’янини чи інші нагоди.

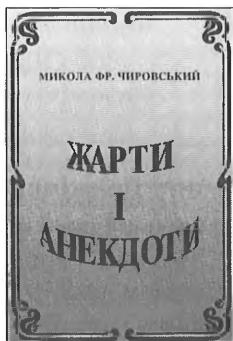
Чепурне видання в м’якій оправі,
160 стор., тільки 8.00 ам. дол. (+ 2.00 пересилка).

Увесь дохід з продажі призначений на СФУЛО (п.а.к.).

Замовлення разом з чеком,
виписаним на SFULO,
просимо слати до

John Fil (SFULO)
14 Brookside Ave
Menands, NY 12204
e-mail: johnsr8835@aol.com

Дякуємо!

ВШАНОВУЮТЬ ЖЕРТВ АКЦІЇ “ВІСЛА”

Як інформує радіо “Свобода” з 3 жовтня ц. р., Міська Рада Івано-Франківська виготовила і прийняла ряд проєктів спрямованих на підтримку національно-культурних та мовних потреб українців, що проживають поза межами України.

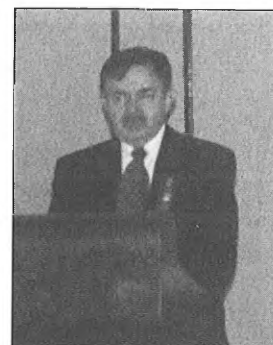
А досвід в іванофранківців великий. За останніх 10 років землякам з східній і західній діаспорах було доставлено тисячі книг та іншої літератури українською мовою. Нав’язано також культурні зв’язки із закордонними українцями.

Також, каже далі радіо, “в Івано-Франківську буде встановлено пам’ятник для вшанування 60-ліття депортації українців із Польщі внаслідок сумовісної операції «Вісла»”.

Інтернетова сторінка СФУЛО: <http://Lemko.any.za.net>

З ЖИТТЯ ОРГАНІЗАЦІЇ

26-ий КРАЙОВИЙ З'ІЗД ООЛ ПЕРЕОБРАВ ГОЛОВОЮ ЗЕНОНА ГАЛЬКОВИЧА

*Зенон Галькович
голова КУ ООЛ*

9 листопада 2002 р. в готелі Рамада в Іст Гановер у Нью Джерзі проходив черговий, 26-ий Крайовий З'їзд Делегатів ООЛ.

Участь у З'їзді взяло понад 60 делегатів, які репрезентували усі Відділи ООЛ, члени Крайової Управи, її Контрольної Комісії та Товариського Суду. Почесним гостем З'їзду був голова Світової Федерації Українських Лемківських Об'єднань, проф. Іван Щерба зі Львова.

З'їздом провадила ділова президія у складі: Іван Філь – пресідник, Марійка Дупляк – заст. пресідника, Анна Войтович і Тереса Чергоняк – секретарі.

Під час З'їзду працювали комісії: мандатно-верифікаційна (Стефан Косцюлек, Анна Павелчак, Петро Русинко), резолюційна (Марійка Дупляк, Мирон Мицьо, Василь Панчак, кооптовано Адама Стеця) та номінаційна (Юліян Котляр, Володимир Блажейовський, Анна Войтович).

Делегати-учасники З'їзду вислухали звітів із 3-річної діяльності крайових органів ООЛ, схвалили їх та прийняли ряд резолюцій. Окремою точкою були звіти представників Відділів ООЛ.

З'їзд обрав також нові керівні органи ООЛ в Америці на 2003-2005 роки в наступному складі: Зенон Галькович – голова, Іван Філь – 1-ий заст. голови, Стефан Гованський – 2-ий заст. голови і музейний референт, Анна Войтович і Тереса Чергоняк – секретарі, Стефан Косцюлек – фінансовий. Референтури: організаційна – Василь Гаргай, допомогова – Юрій Ковальчик, імпрезова – Адам Стець. Вільні члени: Марійка Дупляк, Василь Панчак, Зенон Войтович, Андрій Хомик, Андрій Кащак, Іван Завада, Володимир Блажейовський, Ярослав Кравчин, Іван Сорока, Олена Тхорик, Оля Поливка,

Голова СФУЛО проф. І. Щерба вітає 26-ий Крайовий З'їзд.

Сидять справа: Т. Чергоняк і А. Войтович — секретарі, І. Філь і М. Дупляк — ведучі З'їздом, С. Гованський — голова ФДЛ.

Делегати і гості 26-го Крайового З'їзду.

Іван Суховацький, Стефан Малиняк. Контрольна Комісія: Юліян Котляр – голова, Петро Русинко, Михайло Дзіман – члени. Товариський суд: Іван Хомко – голова, Іван Гресь, Михайло Халупа – члени.

Вечором відбувся величавий бенкет з участю представників крайових і місцевих організацій та установ, а закрема з участю тих, що їхне коріння там, у далекій, але близькій

серцю Лемківщині. У Почесній президії засіли: Іван Філь – ведучий З'їздом, Марійка Дупляк – спів-ведуча З'їздом та заст. голови СФУЛО на Американський континент, Михайло Савків – президент УККА, проф. Іван Щерба – голова СФУЛО, Зенон Галькович – переобраний голова ООЛ, Теодор Олещук – представник ООЧСУ, Богдан Гаргай – голова СУМА, о. Роман Мірчук – парох церкви св. Івана у Вип-

*Почесна Президія З'їзду. При мікрофоні господар бенкету – Ігор Дябога.
На фото (сидять зліва): К. Семанишин, Б. Гаргай, о. Р. Мірчук, Т. Олещук, З. Галькович,
І. Щерба, М. Савків, М. Дупляк, І. Філь.*

пани, Н. Дж., Іван Буртик – представник ЗУДАК, Квітослава Семанишин – представник “Провидіння”, Стефан Гованський – голова ФДЛ.

Тепло і сердечно присутні вітали виступ голови СФУЛО зі Львова – проф. Івана Щерби, що виголосив святочну доповідь, в якій накреслив долю і недолю лемків, вітки цієї частини українського народу, що задля різних причин зараз розкинена по усьому світі (повний текст доповіді буде опубліковано в наступному числі “Лемківщини”).

26-ий Крайовий З’їзд вітали представники крайових організацій (згадані вище), наспіло багато письмових привітів від церковних ієрархів, громадських організацій і установ.

В мистецькій частині виступив дует бандуристок (Алла Куцевич і Єва Цеховська) з Володимиром Шкільним, що виконали монтаж поезії і пісень Б. І. Антонича.

Виконавці мистецької частини.
Зліва: В. Шкільний, Є. Цеховська і А. Куцевич.

І ще раз Крайовий З’їзд ООЛ доказав, що наша праця на протязі майже 70-ти літ, повністю себе виправдала, а її напрямні, віддзеркалені у резолюціях, являються більш актуальними, як коли-небудь.

Фото: В. Гаргай

М. Д.

ОБ’ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ У ПОЛЬЩІ

Пан Зенко Галькович,
Голова Організації Оборони Лемківщини в Америці

Пане Голово,
Хвальна Президіє,
Шановні Делегати та Гості

Від імені Об’єднання українців у Польщі передаємо Вам, шановні Пані і Панове, побажання успішно провести наради XXVI Крайового З’їзду Делегатів Організації Оборони Лемківщини.

Ми переконанні, що Ваше достойне зібрання винесе нові ідеї та плани, які служитимуть українській громаді в США та в інших країнах поселень.

Надіємося на подальшу добру співпрацю наших організацій, продовження спільної праці на українській ниві.

Щиро дякуємо за Вашу конкретну фінансову підтримку програми “Повернення” в 55 річницю акції “Вісла”. Ваш щедрий дар допоміг зорганізувати з’їзд молоді у Перемишлі та експедиції й культурні акції на землях Лемківщини і Бойківщини.

Віriamo, що наша співпраця плодоноситиме здійсненням нових задумів і проєктів.

Бажаючи успіхів у громадській роботі остаємося з глибокою пошаною.

В час Ваших зустрічей будемо думками з Вами за одним родинним столом.

Петро Тима,
Секретар ГУ

Мирон Кертчак,
Голова Об’єднання

СВІТОВИЙ КОНГРЕС УКРАЇНЦІВ
CONGRÈS MONDIAL UKRAINIEN

UKRAINIAN WORLD CONGRESS
CONGRESO MUNDIAL UCRANIO

295 COLLEGE STREET, 3rd FLOOR, TORONTO ON M5T 1S2 CANADA • TEL. (416) 323-3020 • FAX (416) 323-3250
E-MAIL: congress@look.ca • INTERNET: ukrainianworldcongress.org

225 E. 11th STREET, NEW YORK NY 10003 USA • TEL. (212) 254-2362 • FAX (212) 979-1211

9 листопада 2002 р.

До: Організації Оборони Лемківщини
в Америці
P.O. Box 7
Clifton, New Jersey

Хвальна Управо,
Вельмишановні Пані та Панове,

Президія Секретаріату Світового Конгресу Українців вітає всіх учасників XXVI Крайового З’їзду Організації Оборони Лемківщини в Америці.

Ми високо оцінюємо довгі роки Вашої жертвенної та відданої праці і висловлюємо Вам признання та подяку за Вашу безупинну та успішну діяльність. Нехай XXVI З’їзд оцінить Вашу працю та подасть Вам дальші напрями діяльності на майбутнє для добра української громади в Америці та для добра українського народу.

Ще раз щиро вітаємо XXVI Крайовий З’їзд Організації Оборони Лемківщини в Америці та бажаємо успішних і плідних нарад як також розв’язання усіх питань на порядку денному.

Щастя Вам Боже!

За Президію Секретаріату СКУ

Аскольд Лозинський

Аскольд Лозинський
Президент

В. Педенко

Віктор Педенко
Генеральний Секретар

**ПРИВІТ ПРЕЗИДЕНТА
УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ
МИХАЙЛА САВКІВА**

Всечесніші Отці, Хвальна Президіє,
Дорогі Гості, Шановна Громадо!

В імені Українського Конгресового Комітету Америки, централі української громади, яка протягом понад 60-ти років захищає інтереси нашої громади перед Конгресом і урядом США, а також в Україні та по всьому світі, сердечно вітаю всіх учасників XXVI-го Крайового З'їзду Організації Оборони Лемківщини.

Для мене, це велика честь брати участь у цьому З'їзді. На теперішній час, Ваша праця у відновленні історичної правди, є одним з найважливіших аспектів культурного відродження молодшої, незалежної України. Прогрес, досягнений Вашими зусиллями у справі відкриття правди про акцію "Вісла" та визнання цієї трагедії українського народу польським урядом — це великий крок у відновленні повноцінних, відкритих, та рівноправних відносин Польщі з Україною.

Праця ООЛ має історичне значення тому, що завдяки правдивому висвітленню подій, майбутні покоління зможуть запобігти до подібних трагедій.

Україна багато постраждала у своїй історії, але врешті-решт перемогла та відновила свою незалежність, самостійність, та соборність. Тепер наше головне завдання — не допустити повторення трагедій, які ми пережили. Ми повинні інформувати весь світ про ці страшні злочини проти українського народу і невтомно працювати для того, щоб жодна інша нація не була змушена пережити подібне горе. На жаль, ще існують репресивні режими, які подібно до комуністів, не спиняться ні перед чим задля досягнення своєї цілі. Ми не можемо скласти руки, поки опресія жива. Українці, а особливо лемки, як ніхто інший знають справжню ціну свободи і тому не можуть покидати цю боротьбу.

В основному, відновлення історичної правди є важливим для відродження українського патріотизму. Молоді українці, які вже не застали Радянського Союзу, повинні вивчати правдиву історію, без перекозів та політичних інтерпретацій. Ваша праця допоможе їм зробити саме це. Лише відновивши гордість власною державою, Україна зможе продовжувати розвиток і стати рівноправним партнером Європи, Північної Атлантики, та решти світової громади.

Я дякую вам за невтомну працю і бажаю успіхів у виконанні ваших нелегких, але дуже важливих завдань.

Ще раз вітаю вас на цьому з'їзді і бажаю успішної, плідної праці. Від імені УККА та цілої української спільноти щиро дякую вам за наполегливість і присвяту до справи відновлення історичної правди та історичної справедливості!

Щастя вам Боже!

Слава Україні!

РЕЗОЛЮЦІЇ XXVI КРАЙОВОГО З'ЇЗДУ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЛЕМКІВЩИНИ В АМЕРИЦІ

ВІТАЛЬНІ ТА ЗОВНІШНІ

XXVI Крайовий З'їзд Організації Оборони Лемківщини в Америці

1. Вітає Український Народ та Уряд вільної України з нагоди 11-ої річниці визволення з довголітнього поневолення в російському царському і комуністичному ярмі та відновлення своєї незалежності в самостійній Українській Державі. Закликаємо їх своєю чесною і наполегливою працею завершити будівництво вільної держави та забезпечити добробут народові України. Вітаємо при цьому борців за волю України та держави Українського Народу, зокрема воїнів героїчної УПА, 60-річницю ствердження якої зараз визначаємо.

2. Вітає Ієрархів Українських Церков і бажає їм корисної праці для добра всього

Українського Народу, щоб не було розбрату на релігійному полі ні у вільній Українській Державі, ні в діаспорі. Вважаємо, що єдність на релігійному полі буде корисна для справи закріплення і зміцнення незалежності нашої Батьківщини.

3. Домагається від уряду Польщі повної реабілітації українського населення на Лемківщині та інших етнічних українських земель під Польщею, яке було жертвою нелюдської політики влади в 1947 році; домагається від польського уряду негайно відкликати рішення Президії Ради Міністрів Польщі з 24 квітня 1947 р. та накази Політичного Бюро Польської Об'єднаної Робітничої Партії з 29 березня 1947 р. у справі здійснення геноцидної акції "Вісла".

4. Домагається від Уряду незалежної України, щоб він зробив усе можливе, щоб повернути лемкам їхні етнічні землі, на яких вони могли б відновити і плекати свою регіональну культуру, та щоб Польща дала лемкам та всім українцям у Польщі все те, що досі Україна дала польській меншості в Україні; та звертається до Президента і Верховної Ради України з проханням стати на захист прав українських меншин у Польщі, Словаччині, Росії та в інших країнах, подібно як захищають своїх меншин уряди інших країн.

5. Домагається від уряду Польщі створення можливостей для повернення на рідні землі депортованим у 1947 році українцям Лемківщини та інших українських етнічних земель, або їхнім нащадкам під Польщею, яким заборонено повертатися на свою вужчу батьківщину; домагається повного дозволу на поворот на рідні землі тих громадян українського роду, які бажають туди повернутися на кошт держави і забезпечити їм необхідні можливості поселення та розвитку на рівних правах з польським населенням.

6. Стверджує, що дискримінація українського населення в Польщі продовжується; засуджує дискримінацію своїх земляків у всіх ділянках життя і домагається її негайного припинення. Особливо засуджує антиукраїнські публікації, що спрямовані на поширення ненависти між польським і українським населенням, між вільними народами Польщі та України тощо.

7. Домагається звороту українцям їхніх церков та іншого майна на Лемківщині та інших

українських землях, яке незаконно привласнила, або привласнює собі тепер польська римо-католицька церква; засуджує при цьому неекumenічне відношення польського духовенства і римо-католицької церкви в цілості до українців греко-католицького та православного віровизнання.

8. Домагається введення навчання української мови в тих польських школах, де є відповідна кількість дітей українського роду та засуджує саботування такого навчання у багатьох школах, а на Лемківщині зокрема; закликає новообрану Крайову Управу ООЛ всіма можливими засобами вести просвітнянську працю на Рідних Землях у співпраці зі СФУЛО.

9. Домагається від польського уряду забезпечення перед знищенням пам'яток української культури та протестує проти дальшого їх нищення.

10. Закликає всіх вихідців з Лемківщини та їхніх нащадків в Америці, всіх українців тощо, давати матеріальну і моральну поміч нашим землякам під Польщею та в Україні — всюди, де така поміч потрібна.

11. Підкреслює, що Лемківщина — найбільш західня українська етнічна територія, а лемки — невід'ємна частина Українського Народу, тому засуджує лемківський сепаратизм і політичне русинство як шкідливе для них і всього Українського Народу і не бажають, щоб будь-хто зараховував їх до окремої нації лемків, русинів чи карпаторосів і категорично заперечують право політичним спекулянтам русинства виступити в їхньому імені на міжнародних форумах.

ВНУТРІШНІ — ОРГАНІЗАЦІЙНІ

XXVI Крайовий З'їзд ООЛ

1. Зобов'язує Крайову Управу, зокрема її організаційну референтуру відновити занепадаючі відділи та закликає посилити членство ООЛ, яке є запорукою ведення дальшої праці.

2. Зобов'язує Крайову Управу та Відділи ООЛ ввести 100% передплату "Лемківщини" серед свого членства.

3. Задля кращої централізації допомоги, зобов'язує Відділи ООЛ усі допомоги повище

500 дол. переводити через касу Крайової Управи.

4. Закликає Крайову Управу, відділи та все членство підтримувати та розвивати Український Лемківський Музей у Стемфорді, де зберігаються наші надбання, скарби нашої матеріальної культури. Рівночасно закликає КУ розглянути можливості тісної співпраці з Українським Музеєм у Нью Йорку.

Схвалено XXVI Крайовим З'їздом ООЛ, 9 листопада 2002, у Іст Гановер, Н. Дж.

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ У ПОЛЬЩІ • ZWIĄZEK UKRAJŃCÓW W POLSCE

03-614 Warszawa, ul. Kościeliska 7; tel. 679-96-77, 679-96-95; fax 679-96-95; e-mail: zuwp@post.pl

Ч. ж. 978/02

Варшава, 4 жовтня 2002 р.

Пан Zenko Галькович

Голова Організації Оборони Лемківщини

Вельмишановний Пане Голово, Хвальна Управо,

Головна Управа Об'єднання українців у Польщі висловлює щиро подяку за позитивне розглянення та підтримку нашого прохання. Завдяки Вашій фінансовій допомозі могли ми здійснити наші проекти.

Повідомляємо Вас, що постіно проводимо працю серед нашої громади. У рамках нашого проекту зреалізували ми частинно громадсько-освітню програму "Повернення", яка зміцнює нашу присутність на рідних землях та ґрунтує в свідомості молодого покоління історичні традиції, сімейні коріння та культурні джерела нашої тотожності.

Особливу увагу присвятили ми культурним акціям, що проходили на рідних землях, а саме Лемківській Ватрі, Дням Культури над Ославою в Мокрому, бойківській Ватрі в Устриках Долішніх, а також вишколам молодіжних лідерів національних меншин та молодіжним таборам в Бескидах. В річницю 55-ліття акції "Вісла" zorganizували ми з'їзд української молоді з Польщі у Перемишлі за участю майже 200 учнів та студентів.

Запевнюємо Вас, що даліше будемо служити всій організованій українській громаді у Польщі та збереженню історичної пам'яті й культурних надбань.

Зі щирою вдячністю,

Петро Тима, Секретар Головної Управи

Мирон Кертичак, Голова Об'єднання

ДОПИСИ ВІДДІЛІВ

ГРОМАДА ЙОНКЕРСУ, Н. Й. ВІДЗНАЧИЛА 60-ЛІТТЯ УПА і 55-ЛІТТЯ АКЦІЇ "ВІСЛА"

В неділю, 10 листопада 2002 р., українська громада Йонкерсу і околиці гідно відзначила 60-ту річницю створення Української Повстанської Армії та 55-ліття акції "Вісла".

Ранком, о 10 год., у церкві св. Михаїла була відправлена Служба Божа в наміренні українського народу, з участю громадських організацій, ветеранів УПА та українських американських ветеранів.

Відтак, по полудні, в Домі СУМ відбулася урочиста академія, zorganizована місцевим відділом УККА, а в склад організаційного комітету увійшли: Відділ Товариства УПА, 2-ий Відділ ООЛ, 11-ий Відділ ООЧСУ, Осередок СУМ та 301-ий Відділ Українсько-Американських Ветеранів.

Перша частина програми розпочалась внесенням до залі прапорів, а відтак святочний апель ветеранів УПА провів Богдан Ковалик. Після апелю програму офіційно відкрив голова організаційного Комітету голова відділу УККА Богдан Вітюк, і, привітавши всіх присутніх, попросив до першої доповіді Миколу Грицков'яна, який виголосив промову про боротьбу УПА, збагативши її сторінками зі споминів свого батька Миколи Грицков'яна-старшого – воїна УПА, відданого громадського діяча української громади, колишнього голову КУ ООЛ.

Мистецьку частину програми розпочав дівочий хор Осередку СУМ з Нью-Йорку "Пролісок" під мистецьким керівництвом та фортепіановому

супроводі Андрія Стахіва, який виконав декілька пісень. Відтак виступало юнацтво Осередку СУМ з Йонкерсу, виконавши монтаж-деклямацію. Оперний співак Стефан Шкафаровський виконав пісні "Я сьогодні від вас відіжджаю", "Машерують вже повстанці" та "Марш куреня Бойків" при фортепіановому супроводі Оксани Протеник. Зворушливим моментом було вручення китиць квітів, грамот та відзнак усім присутнім воякам УПА.

В другій частині програми присутні заслухали доповідь Миколи Дупляка про акцію "Вісла", яка пригадала слухачам багато історичних фактів і особистих споминів, пов'язаних з переселенням українців в Україну в 1945-46 роках і депортацію в 1947 році на західні землі Польщі, та вказала на історичне значення акції "Вісла", як ганебного акту етноциду.

І знов в мистецькій частині виступили: Ст. Шкафаровський, виконавши декілька пісень, учні Рідної Школи (деклямація) та хор "Пролісок", виконавши в'язанку пісень.

На закінчення програми, голова Комітету – Богдан Вітюк подякував всім виконавцям, доповідачам та гостям, а дівочий хор "Пролісок" закрив свято українським славнем.

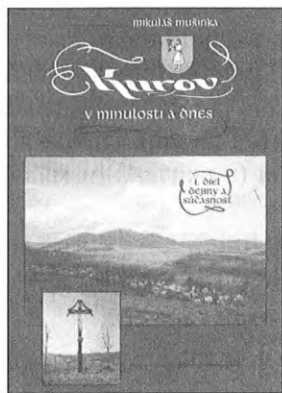
Мистецьке оформлення сцени виконали: Ярослав Кіцюк (УПА) та Андрій Хомик (акція "Вісла").

Стефан Гованський

МОНОГРАФІЯ ПРО ЛЕМКІВСЬКЕ СЕЛО У СЛОВАЧЧИНІ

Село Курів Бардіївської округи в Словаччині розташоване біля державного кордону з Польщею у безпосередньому сусідстві з селом Мушинка, віддаленому лише два кілометри від курівського хотаря. Влітку 2002 року Курів відсвяткував 670-ліття першої письмової згадки про село. Уродженець села акд. Микола Мушинка з цієї нагоди видав перший том монографії **„Курів у минулому і сьогодні”** (Пряшів, 2002, 154 ст.) на кошти сільського уряду та родичів автора, головним чином, з Канади. Серед спонзорів (фотографії яких опубліковано в кінці книжки) є і лемко Олександр Кобаса із Вільямстовн, Н. Дж. в США та подружжя Гватів із Праги.

Передмову до книжки написав староста села Мілан Шпирко, а патріотичне послання краям – 97-річний курівчанин Петро Мушинка з Торонта. В розділі „Література про село” (с. 17-27) перераховано десятки праць, серед яких домінують праці автора та його пражського учителя Івана Панькевича. З розділу „Найдавніша історія села” довідуємось, що в 1241 р. через село (а може лише через його територію) проїжджав король Галицько-Волинської Русі Данило Галицький. Перша письмова згадка про Курів відноситься до 1332 року. Внаслідок воєн, епідемії та стихійних катастроф населення в ньому часто мінялося. Основна частина русинів прибула в Курів під час т. зв. „волоської колонізації” в 15-17 ст., коли село входило до Маковицького панства. З архіву Будапешту авторові вдалося роздобути цікавий документ про господарський стан Курова в 1771 році і навіть список всіх селян в цьому році (60 сімей).

Оскільки книжка призначена поколінню, яке про одноплемінників на польському боці майже нічого не знає, автор зробив дуже добре, що залучив до неї і кілька абзаців про трагічну

долю лемків Польщі після Другої світової війни: їх переселення в Україну, насильну депортацію у польське Помор'я (на т. зв. „ziemie odzyskane” в рамках злопам'ятної акції „Вісла”) тощо (с. 38-39). На придорожному кам'яному хресті, що знаходиться на самому словацько-польському перехідному пункті Курів-Мушинка (три метри від будки пограничників) він відновив і відчитав досі невідомий текст такого змісту: *„Сей хрест соорудил Феодор Суперята, господар з Мушинки во славу Богу и Людем. В спасеніє 1907 г.”* Фотографію, збільшений та увиразнений текст напису автор подав у книзі з таким коментарем: *„Напис кирилицею на хресті в сучасності є майже єдиним свідомством того, що в Мушинці колись жили русини-українці”* (с. 39).

Окремий розділ в книжці присвячено архітектурним пам'яткам та церковним книгам села. Про останні довідуємось, що всі вони були писані церковнослов'янською мовою і походили з території нинішньої України: Львова, Почаєва, Києва. На багатьох з них є рукописні записи, здебільшого про їх набуття. Наприклад, на львівському „Літургіконі” 1666 року є напис, з якого довідуємось, що його в 1669 році *„купили компанією люде куровяне и с прочих всій близьких, пришедши до Красного Брода на отпуст”*. Про першого учителя села Симеона Савку з кінця 18 ст. авторові вдалося роздобути цікаві документи у Пряшівському архіві. Ім'я найстаршого священика – Єроніма наведено в найдавнішому документі про село з 1332 року. В середині 19 ст. священиком в Курові був брат Адольфа Добрянського Константин, а в 20-30 роках 20 ст. – брат Владики Павла Гойдича – Корнелій.

Окремий розділ присвячено ромській колонії „Ватриско”, в якій на державній допомозі живе 129 людей (в чотирьох недобудованих хатах і п'ятьох провізорних колибах); ні один з них не є ніде зайнятий.

Немалу увагу автор приділив першій і другій світовим війнам, однак основну увагу зосередив на післявоєнному розвитку Курова, пишучи про індивідуальне господарювання, ви-

ДО УВАГИ УСІХ СВІДКІВ ДЕПОРТАЦІЙ 1944-1946 РОКІВ

Від кількох років Об'єднання українців у Польщі виносить постулат проведення слідств у справі злочинів проти українського населення, здійснених у 1944-1947 роках. Наші вимоги часто ігнорувалися або замовчувалися, проте, після ряду офіційних заяв, деякі справи стали досліджуватися Комісією дослідження злочинів на польському народі, яка діє при Інституті національної пам'яті (IPN). Слід згадати розпочате з ініціативи ОУП слідство у справі злочину у селі Терка чи вбивства воїнів УПА, взятих у полон Польським військом після бою за Бірчу.

У квітні 1997 року Конгрес українців Польщі виніс питання про потребу розслідування й вказання винних примусової депортації в 1944-1946 роках українців з території Польщі до СРСР. Органи, покликані до ведення слідств у справах сталінських злочинів кілька років не реагували на офіційні звернення у тій справі, щойно 3 вересня ц. р., у відповідь на наші клопотання, прокурор Марек Сова з рязівського відділення IPN звернувся з офіційним вимогом подати точні приклади випадків насильного проводження виселень до СРСР. Головна управа у своїх заявах акцентувала, що згідно з польсько-радянським договором від вересня 1944 р. переселення мали бути добровільними. З огляду на потребу доповнення індивідуальних свідчень, Головна управа ОУП звертається до всіх – громадян Польщі та громадян України, про подання (з вказанням місцевості, дати, події, свідків) своїх свідчень.

Свідчення просимо слати на адресу Об'єднання:

Związek Ukraińców w Polsce
ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa
fax 679-96-95 · електронна пошта: zuwp@post.pl

сокі контингенти, релігійні проблеми (в селі з 546 жителями є три церкви і п'ять віровизнань), школу, самодіяльний ансамбль „Курівчанин”, колективізацію, міграцію людей в інші області та за кордон, взаємини із сусідніми селами (зокрема Мушинкою на польському боці). Священики спричинилися і до піднесення господарського рівня населення.

Сучасний стан села автор розглядає на основі глибокого соціологічного дослідження. З нього виходить, що життєвий рівень населення (якщо не рахувати ромську колонію) – вище середнього. Автор не оминув і національного питання. Із статистичних даних 19 і першої половини 20 ст. довідуємось, що при всіх тодішніх переписах 80-90 відсотків населення вважає себе приналежними до руської або української національності. При останньому (2001) до цих двох національностей зголосилося лише 89 людей (16%). Всі інші – до словацької (356) та ромської (96). Поки що жителі говорять лемківською говіркою із значною домішкою словацької лексики. Асиміляція поступає швидкими темпами...

В додатку подано список всіх курівчан з наведенням їх дат народження, номерів будинків, відношення до власника будинку (батьки, дружина, сини, внуки) та вуличного назвиська. В публікації подано понад сто фотографій та репродукцій історичних документів. Серед фотографій є і репродукція обкладинки американського журналу „Лемківщина” (2001, ч. 3), на якій зображено лемківську сім'ю під час сніданку в полі. Виявляється, що це фотографія батьків автора з 60-х років (с. 65), про що в самому журналі згадки нема.

Книжка про Курів видана словацькою мовою (як твердить автор, в селі вже виростає покоління, для якого азбука є вже чужою мовою), однак в кінці подано ґрунтовне резюме українською мовою (с. 145-150). Видала її пражська друкарня „Поліграфія” (директор Ярослав Шуркала).

Книжку можна придбати за 99 Ск на адресі: **Obecný úrad 08604 Kurov**, або у автора: **(08001 Prešov, Gorkého 21)**. Другий том буде присвячено народній культурі Курова.

М. Ковалів

Св. п. ТЕОДОР МАЛИНЯК

Несподівано, 5-го вересня ц. р. перестало битись серце **Теодора**, який ще літом був з нами на Конгресі СФУЛО, а опісля на "Ватрі" у Ждині...

Народився 13-го серпня 1937 року у селі Берест, новосанчівського повіту. Народню школу закінчив у рідному селі, а

відтак середню-будівельну у Вроцлаві, де був насильно виселений разом з батьками. Там і прожив більшість свого життя.

У жовтні 1979 р. переїхав до США та поселився у Нью Йорку. Тут познайомився із Миросею Філевич, з якою одружився у 1984 р. Зразу після приїзду до США Покійний включився в зорганізоване українське життя. Подружжя Малиняків стало членом 1-го Відділу ООЛ в Нью Йорку, а Теодор у 1985 р. став його головою, і на тому пості працював 14 літ.

Спочатку св. п. Теодор працював в українському підприємстві Мирона Липкалюка будови доріг і мостів. Після 14 років праці відкрив своє власне будівельно-ремонтне підприємство "Тетех", яке провадив аж до відходу на пенсію, до виїзду на Фльориду у 2002 р.

Однак, не довго судилося св. п. Теодорові втішатись соняшною Фльоридою. На початку травня разом з дружиною Миросею та іншими членами-делегатами поїхав до Києва, на III Конгрес СФУЛО. Відтак відвідав інші регіони України, Лемківщину (був на "Ватрі") та західню Польщу. Наприкінці серпня повернувся до своєї вимріяної Фльориди. Але не на довго. 5-го вересня відійшов від нас довголітній голова 1-го Відділу (за його головства побачило світ 2-томне видання "Лемківщина – життя, історія, люди"), заступник голови ФДЛ, член Крайової Управи ООЛ, член Контрольної Комісії СФУЛО та учасник усіх 3-ох її Конгресів.

Похоронні відправи відслужив 10-го вересня о. В. Репела в похоронному заведенні Gorny-Opuda, а відтак в Українській Католиць-

Св. п. АНАСТАЗІЯ ХОМКО

Ділимося сумною вісткою, що 12 вересня ц. р. відійшла у вічність **св. п. Анастасія Хомко**.

Покійна народилася 22 листопада 1922 р. у селі Вислочок, сяниського повіту на Лемківщині в родині Петра і Марії Землян.

У Вислочку пройшло

кій Церкві св. Миколая в Пассейку.

Спочив вічним сном на цвинтарі св. Михайла в Lodi, N. J.

Залишив у глибокому смутку дружину Мирославу, 3 дітей (з першого подружжя), брата Стефана та ближчу і дальшу родину в Польщі, Україні і США.

Спи спокійно, дорогий Друже, хай сниться тобі шум високих ялиць і гірських потічків твого рідного Береста, яке Ти був змушений покинути.

Вічна Тобі пам'ять!

М. Дупляк

* * *

В пам'ять **св. п. Т. Малиняка** пожертви склали:

на Пресовий фонд ж. "Лемківщина"

по 200.00 дол. — Мирося Малиняк, Стефан і Анна Малиняки;

100.00 дол. — Іван Гресь;

30.00 дол. — Марійка і Степан Дупляки;

по 25.00 дол. — Зенон Галькович, Леся Гой.

на ремонт церкви в Криниці

200.00 дол. — М. Малиняк (дружина);

130.00 дол. — С. Малиняк (брат);

по 40.00 дол. — І. і С. Келечава, Е. і А. Тилявські;

25.00 дол. — І. і А. Косцьолек;

по 20.00 дол. — І. і М. Філь, А. Кашак, І. Завада, С. і Н. Гованський, П. і Ю. Вислоцькій, Д. Тхір, В. і Т. Блажейовський, І. Гресь, С. Косцьолек, П. Гресь, А. і М. Стець, Ю. і С. Бланарович, Ю. Котляр, І. Назаркевич, Т. і І. Ванца, Б. Виц, М. Войтович, М. Мандзяк, С. і Т. Капітула, В. і А. Васів, М. і А. Стаховські, В. і А. Гаргай, С. і М. Чирнянський;

по 10.00 дол. — П. і А. Деревяник, М. і Г. Цьок, В. Панчак, О. Попелястий, К. Бабяк, М. Малиняк, І. і М. Малиняк, Л. і Л. Сідорські, Т. Шевчук, І. і У. Сороки.

її дитинство і молодість, тут навчалась в народній школі, тут заізнала свого майбутнього мужа, Івана Хомко, з яким одружилась у 1940 році, у Вислочку народився молодому подружжі син, також Іван.

В пошуках кращої долі, у 1942 р. муж Іван виїхав на роботи до Німеччини, а відтак, 3 роки пізніше, у 1945 р. і Анастасія зі сином приїхали до мужа і батька. З часом, родина збільшилася; народилася доня Марійка.

Але недовго судилося молодій родині жити у Німеччині. З закінченням війни, разом з іншими "Ді-пі-стами" переїхали у 1949 р. до Сполучених Штатів Америки і поселились у Пассейку, Нью Джерсі.

У тому самому часі багато українців приїхало до Пассейку та почалося розвиватися зорганізоване громадське життя. Родина Хомко зразу включилася у рій цього життя. Покійна була членом 3-го Відділу Організації Оборони Лемківщини, Українського Народного Дому, Ladies Auxiliary при церкві св. о. Миколая тощо.

Св. п. Анастасія ціле своє життя була активною в громаді, вірною дружиною, доброю мамою та бабцею.

Відійшла від нас у кращий світ, де немає ні болу ні печалі...

Похоронні відправи довершив о. Василь Репела у похоронному заведенні Gornu-Oruda, а відтак в українській католицькій церкві св. о.

Миколая в Пассейку. Спочила вічним сном на цвинтарі св. Марії у Saddle Brook, Н. Дж.

Залишила у глибокому смутку мужа Івана, сина Івана мол. і доньку Марійку, 5 внуків і 2 правнуків, ближчу і дальшу родину в США і Україні.

Вічна їй Пам'ять!

М. Дупляк

* * *

В пам'ять покійної на пресовий фонд "Лемківщини" склали: **100.00 дол.** — Іван Хомко; **30.00 дол.** — Юліян Котляр.

*Усім жертводавцям складаємо сердечну подяку,
а Родинам Покійних — наші щирі співчуття!*

Адміністрація журналу.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ...

У світлу пам'ять **Степана Пилипа** та його сина **Теодора Пилипа** складаю на Пресовий фонд журналу "Лемківщина" **100.00 дол.**

Ярослава Барусевич

Просимо виправити

У "Лемківщині" ч. 2, 2002, в рубриці "Посмертні згадки" (св. п. Володимир Кікта) трапилась прикра помилка. Другий параграф, ліва колонка слід читати:

Покійний народився 1 березня 1932 року...

Перепрошуємо за недогляд — Редакція.

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ "ЛЕМКІВЩИНА"

За час від 1-го січня 2002 р. до 31-го грудня 2002 р.

\$500.00 — SUMA (Yonkers) Federal Credit Union;
\$450.00 — ODWLU Albany Branch;
\$200.00 — Self Reliance (NJ) Federal Credit Union Clifton, ODWLU Carteret Branch;
\$150.00 — ODWLU Chicago Branch;
\$100.00 — Peter Ziatyk, Self Reliance UAFCU Newark, UNFCU New York, Jaroslava Barusevych;
\$90.00 — W. Mohuchy;
\$40.00 — Peter Hudak;
\$34.00 — Kateryna Gelner;
\$30.00 — John Odomirok, Roman Sawka;
\$28.00 — Natalia Krawczuk;
\$25.00 — Oleksa Bilaniuk, Alexandra Churma, Rostyslaw Ratycz, Stefan Ulczak, Seweryn Zloczowskyj, Petro Dmytryk, Jan Rusyniak, Ivan Chomko;
\$20.00 — Maria Torbycz, Melania Barna, Donna

Chudio, Zofia & Jan Moskwa, Myron Sawchak, Jan Zawada, Maria Danyliw, Stefan Peltyszyn;

\$19.00 — Steven Maczuzak;

\$18.00 — Iryna Staszkiw;

\$15.00 — Daria Pasieczniak, Maria Sawicki, Roman Brechun, William Kutzer, Jerry Perun, Julian Kotlar, Wladimir Jakyma, Osyp Lewycky, Michael Chalupa, Wolodymyr Soroczak;

\$12.00 — Alex Kachmar;

\$10.00 — Peter Bybel, Basilio Cynajko, Pauline Danczuk, Anna Demkowycz, Mikolaj Filak, Zane Halkowycz, Michael Kowalczyk, Joanna Petyk, Wasyl Rabarskyj, Jaroslaw Sypko, Dymitr Tchir, John Yaworski, Maria Adamowsky, Stefania Balahutrak, Wolodymyr Blazejowsky, Ann Byskosh, Michael Byskosh, Maria Chomiak, Jaroslaw Chypak, Olha Duhyk, Dr. W.P. Gerent, Anna Harhaj,

Час біжить...

Чи ви відновили передплату на журнал
“Лемківщина”?

Якщо ні, зробіть це сьогодні!

Time is running out on your subscription to
“Lemkivshchyna” magazine...

To avoid any interruption in service, simply
complete and mail the card below today.

ACT NOW!

Річна передплата в США — \$15.00 — Annual subscription in the USA

Please start/continue my subscription to “Lemkivshchyna” magazine.

Enclosed is a check for \$_____ to cover my subscription for years _____

NAME _____

ADDRESS _____

Wolodymyr Holowko, Walter Honcharyk, Jt. Iwanetz,
M.D., Walter Kikta, Lubomyr Kulynych, Paul Odomirok,
Helene Pavlichko, Dymitr Podberezniak, Julia Polanska,
Ksenia Radynskyj, Joseph Sharun, Maria Slobodian,
Andrey Stachiw, Michael Szpyhulsky, Wasyl Szczerba,
Nestor Trojan, Richard Trojanowski, Dmytro Sekelik, Maria
Wojcio, Ihor Zielyk, Wasyl Maruszczak, M. Pylypchak,
Dmytro Woch, Jan Gres, Katheryna Hlyniansky, Michael
Kaminski, Steve Kapitula, Anna Patrosz, Tamara Sydoriak,
Theodore Chomyszak, Stefan Bihuniak, William Orysik, A.
& T. Pawelczak, John Grycko; Basil Wasyliv;

\$8.00 – Roman & Irena Lewycky, Helena Byskosz,
Steve Galczyk, Theodore Paraszczak;

\$7.50 – Mark Derzko;

\$6.12 – T. Fecycz;

\$6.00 – O. & P. Tchoryk;

\$5.00 – Mr. & Mrs. Bajlak, Helen Babylak, Michael
Bojcun, Joan Hamulak, Andy Kaniszczak, Pavlo Nimetz,
Stanley & Sofia Popiowsky, Bazyli Romancio, Andrew

Tacyn, George Walczyk, Roman Andrushkiw, Simon
Czornij, Katheryna Hlyniansky, Steve Kapitula, Stepan
Kikta, Bohdan Kruk, Mary Neilko, Peter Okal, John
Olynyk, Eugenia Ostapchuk, Steve Rotko, Paul Shewchuk,
Alex Strilbyckyj M.D., Michael Trenza, Sydir Tymiak,
Antanas Zemaitis, N. Lewczyk, Seman Hyra, Petro
Lukaczyn, Michalina Skorodynski, Peter Szpynda, Maria
Adamowsky, Nancy Hryb, Pawlo Shandruk, Bohdan
Romanik, Iwan Wasiczko, Wasyl Matlaga, Volodymyr
Dytyniak, Andrij Moriak, O. Kalynovycz, P. Shandruk, O.
Garbera, Joseph Sharun, J. Szyjka, S. Kriak, John Kupina,
Semen Szkirpan; Mary Hawuczyk;

\$4.00 – Iwan Hawraniak, N. Maryn; A. Chomiak;

\$3.00 – Theodor Polansky;

\$2.50 – Peter Chomiak, Sam Katchmar;

\$2.00 – Iwan Jacyla.

Всім жертводавцям сердечно дякуємо!

Тереса Чергоняк, адміністратор

Згідно з журналістичною практикою, редакція приймає тільки оригінали статей чи дописів. Статті, які були
вислані/надруковані в інших журналах чи часописах не будемо поміщувати.

Редакція не приймає матеріалів не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити
мову. Прислані матеріали редакція не повертає.

Статті підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде поміщувати
неввічливих, образливих для кого-небудь висловів.

Передрук матеріалів з “Лемківщини” дозволяється при умові подання повної назви журналу.

Адреса: “LEMKIVSHCHYNA” Magazine, P.O. Box 7, Clifton, NJ 07011-0007, USA.

“LEMKIVSHCHYNA” Magazine is published quarterly by Organization for Defense of Lemko Western Ukraine, Inc., P.O. Box 7,
Clifton, NJ 07011-0007, USA. Subscription Rate, in the United States of America **\$15.00** per year (Bulk mail), in countries other than
U.S., annual subscription is **\$16.00** in U.S. currency; single copy: **US \$3.75**.

Квартальник “ЛЕМКІВЩИНА” видає Організація Оборони Лемківщини в Америці. Адреса: P.O. Box 7, Clifton, NJ 07011-0007,
USA. Річна передплата: в США **15.00 ам. дол.** звичайною поштою; в країнах поза межами США **16.00 ам. дол.** річно; ціна
поодинокого числа **3.75 дол.**

Return to "LEMKIVSHCHYNA"
P.O. Box 7
Clifton, NJ 07011-0007

PRSRT STD.
U. S. POSTAGE
PAID
CLIFTON, NJ
PERMIT No.937

EXCH
SVOBODA
P.O.BOX 280
PARSIPPANY NJ 07054
USA

НАШІ ВИДАННЯ

ДЕРЕВ'ЯНА АРХІТЕКТУРА УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ	30.00 ам. дол.
<i>(альбомний формат, тверда оправа)</i>	
АННАЛИ, Ч. 4. Матеріяли про Лемківщину	15.00 ам. дол.
<i>(тверда, полотняна оправа, 256 стор.)</i>	
АННАЛИ, Ч. 5. Матеріяли-документи про Лемківщину	20.00 ам. дол.
<i>(тверда, полотняна оправа, 256 стор.)</i>	
АННАЛИ, Ч. 6. Матеріяли-документи про акцію "Вісла"	20.00 ам. дол.
<i>(тверда, полотняна оправа, 267 стор.)</i>	
Марія Остромира. ЛЕМКІВЩИНА В ОГНІ. Повість.....	10.00 ам. дол.
<i>(тверда, кольорова оправа, 264 стор.)</i>	
Т. і М. Лопаткевич. МАЛА САКРАЛЬНА АРХІТЕКТУРА ЛЕМКІВЩИНИ.....	25.00 ам. дол.
<i>(тверда, полотняна оправа, 490 стор.)</i>	
"1947". ПРОПАМ'ЯТНА КНИГА	20.00 ам. дол.
<i>(тверда, полотняна оправа, 648 стор.)</i>	
АКЦІЯ "ВІСЛА". ДОКУМЕНТИ.....	20.00 ам. дол.
<i>(м'яка оправа, стор. 561)</i>	
РІЗЬБАРСТВО ЛЕМКІВЩИНИ.	10.00 ам. дол.
<i>(м'яка оправа, стор. 259)</i>	

До замовлення просимо ласкаво додати 3.00 дол. (до кожної книжки) на покриття коштів пересилки.

Замовляти на адресу:

The Lemko Research Foundation, Inc.
P.O. Box 7
Clifton, New Jersey 07011

Published by Organization for Defense of Lemko Western Ukraine, Inc.
P.O. Box 7, Clifton, New Jersey 07011-0007 USA